

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. VI.

ZAGREB, 25. OŽUJKA 1951.

BROJ 13

USKRSNULI JE UČITELJ S NAMA!

TREĆEMLA BLAGOSTI

Najveći njemački pjesnik Goethe (1749.—1832.) provodio je od svoje mladosti do kasne starosti vrlo burni i mnogostrani život. Sve se to odražuje u njegovim mnogobrojnim djelima. Sebe je najbolje ocrtao u svom pjesničkom djelu nazvanom po glavnom junaku toga djela »Faust«. Tu u osobi Fausta crta sebe i u sebi čovjeka, koji očajava nad životom. On ne može sve tegobe života izdržati. Zato u uskrno jutro hvata bokal otrova, da si oduzme život i tako se riješi muka ovoga zemaljskoga boravka. I kad je prinosa otrov ustima, da ga ispije, u taj čas odjekne glas samostanskoga zvona, i začuje se kor Anđela, koji pjevahu:

Krist je uskrsnuo!
Radost je smrtnicima,
On je svima nepravdicama,
Slabićima i umirućima
Njihove slabosti ispravio.

Ovi znakovi uskrsnih zvona duboko su dirnuli Fausta. Sjetili ga njegove blažene mladosti, puno vjere i radosti. To se pretilo blago i pobudno na njegovu dušu. I on je bio prisiljen, da u tom času prizna: »Slušam najveštenje uskrasnica, jedino je, što mi manjka u taj čas, a to je vjera. No to uskrno najveštenje bilo je toliko snažno i jako, da je sačuvalo od smrti. Uskrsnuće Kristovo nadvladalo je snažno njegovo očajanje. Poštedilo mu život.

Mnogi misle, da i danas očajni Faust opet prolazi u tisuću i tisuću oblika ovom zemljom. Razmišlja o teškim prilikama po cijelom svetu. I razočaran hoće da si oduzme život. On jadikuje kao svjetski bogal nad svojim gorkim iskustvima, koja mu u lice bacaju prigovore, da mu se zbog općih neuspjeha u životu ne isplati više živjeti. On plače od žalosti, jer je posvuda izgubio ljubav, koja bi mu život učinila milim i punim nade; ali te ljubavi nema. On protestira u bezbrojnim nezadovoljnicima sa žučljivim izrazom lica i hoće radije da pogine nego li da pod tako teškim časovima i dalje živi.

Takav, eto, vele, očajni Faust postoji i danas, u mnogobrojnim nepromišljenim ljudima. Ponovno očajava o noći uskrasnoga jutra. I opet zvono uskrasnoga zvona s visokih katedrala i skromnih seljačkih crkvi svoj veseli, vjerujući Alleluja po kršćanskom svijetu. A njih slušaju razočarani, nijeme, žalosne, ogorčene i poštećene duše. I mnogi iz toga Alleluja

opet crpu snagu za život, makar im kao i Faustu manjka još potpuna vjera.

No veseli i pobudni Alleluja nije nam se nikada, kažu, činio tako gorkim kao danas, kad su toliki pojedinci po cijelom svijetu zahvaćeni faustovskim očajem i zdvajanjem u svom životu. I zato nikad nije svijet trebao više negoli danas živu vjernući pogled na slavnoga Pobjeditelja ljudskih ludosti i zloća. Pouzdanim nam pogled treba na Božanskog Pobjednika smrti i pakla. Svijet danas uopće podlazi ozbiljna briga i bojazan, da li je moguće boriti se i nadvladati duha zla. Toliki su danas razočarani i beznadni kao ono učenici na Veliki Petak. Nadali su se, da će se obnoviti dobar duh u čovječanstvu, a sada gledaju uništavanje svojih snaja u budućnosti. Tako govore jedni.

No ipak nije tomu tako. Ne valja očajavati. Još nije nadošla posljednja večera i zadnja mlika neć svitnuta danima. Znamo, da je Bog htio, da nas još dubljom patnjom i odbijanjem svoga vlastitoga smilovanja i novom moralnom bespomoći digno do viših ciljeva. On je htio, da nas privede k čišćen mišljenju i uputi čovjeka na dostojnija načela socijalnoga i društvenoga života. Pomišimo na uzvišenoga Spasitelja, za koga su držali, da su Gn na prvi Veliki Petak zauvijek ušutkali i uništili sve Njegove za čovječanstvo sretno namisli i spasiteljske nakane. Mišimo na Onoga, koga je duhovna i svjetovna vlast Njegove zemlje i Njegova naroda, kojega je On neizrecivo ljubio, izvela na zločinačko drvo smrti. Pa i sama mla četica Njegovih učenika se tada prevarila, kad je mislila: (ko bi mogao vjerovati u Kristovu pobjedu nad svijetom!

A ipak već treći dan oskodaše kmen s Njegova Groba i odvališe se. I On je opet ustao. I vladao je svojom moći i dostojanstvom. On je i danas neopisivom slavom na zemlji u posvećenim dušama svojih vjernika. U Njemu neka traže razočarani vjeru svoje mladosti, pa će u njoj naći i svoje radosti.

Otkad je Krist uskrsnuo, nemaju ljudi više nikakovo pravo, da sumnjaju u pobjedu istine i pravde. Pa neka valovi tuge i žalosti još jače, teže i crnije poplave svijet. Neka nepravda i samoljublje još hvastavije triumfiraju. Onaj, koji stoluje na nebu, na sve se to smije. Može zlo da se širi na površini svijeta, ali njegovo je korijenje podrezano. Ne može da se hrani iz dubine, iz koje se mora nasićivati sve ono, što daje pravi život i donosi blagoslov svijetu.

Dakako da sat svijeta imade dulji i veći i polaganiji hod svoja njihala, nego li brze ure naših tornjeva i kuća. Mi ne smijemo misliti, da se sudovi Božji moraju izvršiti smjesta pred našim očima. »Božji mlinovi među polagano, ali sigurno!« Stoga sačuvajmo mir srca i obnovimo u ovim visokim uskrsnim danima naše pouzdanje u pobjedu dobra!

Ali ovu ozbiljnu uskrnu nadu okrenimo i sami prema sebi. Ne mislimo, da nam koristi bilo kakova laž i lukavstvo, zloba ili nepravda, zloća ili strast. Bog je ljuti neprijatelj zla u nama. Zato ne će nikada dopustiti niš da mi pobjedimo niš da imademo bilo kakav trajni uspjeh, ako idemo za tim, da svoje čežnje postignemo kroz sredstvima. Ovo je uvjerenje dio kršćanske uskrne svijesti. Uskrsnuli Spasitelj može pristati samo na stranu dobra u nama. A protivnik nam mora biti, ako se povežemo sa zlom. Zato pjeva kor Anđela u Goethovu Faustu:

Krist je uskrsnuo
Iz krila raspadljivosti,
Raskinuta je veza propadljivosti,
Obećava Vam slasti i radosti,
Zato Ga djelotvorno slavite,
Ljubav Mu iskazujte,
Bratinski Ga blagujte,
Putnicima propovijedajte:
Medu Vama je Učitelj,
S Vama je opet Vaš Spasitelj —

Alleluja!

Sretan Uskrs!

Svima suradnicima, pretplatnicima
i čitateljima

Želi uredništvo i uprava

»Uskrsnuh i s tobom
mim, Alleluja! Pobje
si svoju ruku na mene,
Alleluja! Divne se odli
vala. Tvoja sudost,
Alleluja, Alleluja! (Pa
133, 18, 6).
Iz Ulasa današnje sv. Mile

Tko nema u sebi blagosti nego srdžbi pušta uzda, nije pravi kršćanin. Ako se netko ponosi kršćanskim imenom samo, jer je kršten s time primljen u zajednicu katoličke Crkve neka znade, da to alavaj lusu; i mnogi opaki ljudi, Na to im daje pravo nezabrisivi bljeg, koji su primili u sv. Krštenju i koga ne mogu ničim izbrusiti. Ne mi ovdje pod kršćanskim razumijevajmo ono, što samo time osnažuje, tj. nasljedovanje Kristova, osobito u onim krepostima, koje su Krsta najmilije. A tko ne zna, da je Krsta bila jedna od najmilijih kreposti blagost! Za Krsta kaže sv. Petar, da nije vratio prvotnom, kad su Ga provali, nije prjetilo, kad je trpio, nego se prepustio oomni, koji Ga je nepravdom osudio. A Izava kaže o Njemu, da je bio kao ovca nijesna pred onim, koji je strižu. Nju otvorio usta svoja.

Sv. Ivan Hrisostom kaže: Ima kreposti, koje se pristaje najvše blagost. Samo one osobe naziva Krist nasljedovateljima Božjim, koji se odlikuju ovom krepost. Pristoj nam se dakle kad nas netko pogrdi i zlostavlja ili bilo na koji način progodi, da sve to podnesemo blago i strpljivo. Po blagoslov postajmo nasljedovatelji Božji i Krstovi. Spasitelj naš kršćanim načinom potiče, da Ga slijedimo u blagosti: učite se od mene, jer sam Blaga i ponizna Sraca. Tko ne će odložiti svoj srdžbu i smrti srca, kad vidi, kako naš Spasitelj anosi mirno i strpljivo sve poruge, pogrdi i zlostavljanja, a da se u nijednom rječju ne potuži; da mu se srce nimalo ne ogorči? Zato kaže sv. Ivan Hrisostom: Kad ti se dosti što teško i tvrdo, kad se srdžba počne da diže u srce, ajeti se blagost. Kristove, pa ćeš se smijati i sam umiriti i ublažiti. Blagoslov postajmo, da je Krat ukorio sv. Brigitu rječju, da jedne njezine nestrpiljivosti i zlovolje upućujući je na svoj primjer: Ja, tvoj Stvoritelj i zaručnik, podnio sam udarce, a ti nisi mogla da podneseš ni riječi. Ja sam stajao pred sućem i žužbu, i nisam ni glas otvorio, a ti si digla svoj glas i ogorčeno odgovarala i predbacivala. Trebala si da sve strpljivo podneseš rad mene i da svojom strpljivošću navedeš zahtjebe, da se poprave.

A tko hoće da teš; k savršenom životu, mora potpuno usvojiti blagost duše. Nema duhovnog života bez molitve, niš molitve bez blagosti. Za timo sjećanje s Bogom u molitvi potreban je unutarnji mir srca. U susudomu i očajnu dušu ne može prodirati svijetlo s nebesa, a u srce razvratno strastima ne ulazi; blagi dah milosti, Ništa ne zadržuje razum toliko, kao srdžba i mržnja, i ništa ne uzemiruje dušu više, nego tešja za osvotom.

Blagost djeluje povoljno i na naše bližnje. Ona ublažuje srdžbu u njihovim srcima. Sv. Hrisostom kaže: »Vatra se ne može ugasiti vatrom. Što je za vatru voda, to je za srdžbu blagost.« Blagi odgovor lomj srdžbi. Ešav je našao pred brata Jakoba orušanom cestom. No Jakob i sva njegova pratnja poklonila se pred Ešavom, i gje čuda: Ešav donada srdit, postaje blag, potuži k bratu, zagrlj ga i u susama isljubi se s njim. Takovo djelovanje ima blagost.

BOŽJI MIR

(Uskrsno razmatranje)

Covjek je budan posmatrač prirode. Sve što se divi i sve ga začuđuje. Ali kao da se od svega toga ništa ne nauči. Sve se zabavlja gledati, svjetlo, cvijeće, drveće, kako se zeleni, cvate i raste, i sve to izgleda kao da ima u sebi neku koju težnju, da postane veće, ljepše, savršenije, i dolata postizava svoj cilj. Sve ima svoje proljeće i svoj jesen. Ali to sve kao da goni i čovjeka na rast i porast. Sjeda ga njegova proljeća, porasta i jeseni. Sve poline, buja, cvate i donosi svoj plod. Pa tako treba i čovjek.

Ne jedina je pojava kod mnogih ljudi vrlo manjkava. Oni s oštećen prirodnom pečinu i rastu, ali samo u duhovnom, intelektualnom i tjelesnom pogledu. Ali se ne razvijaju plodonosno svojom dušom. Duša ostaje često kraj tebe samo kao promatrač, koji u tom ne sudjeluje. Ne samo to, nego niti ne sluša, na kakvi je veliki, sjajni porast poravnati. Na veći nego li što, što se na zemlji zeleni i cvate.

Baš za porast duše vrijedi ona krasna Spasiteljeva pripodoba: «Kraljevstvo je nebesko kao gromi ćurčinje, koje se ne vidi, ali se jede i jede svojimi očima. Onaj je istina, najmanje od svih elemenata, ali kad uzraste, veće je od svega povrća, i bude drvo tako, da pitec nebeske dolaze i borave na granama njegovim» (Mt. 13, 31-32).

U susnucima ljudi nije to tako. Oni neopće ne rastu duševno, kad jednom napuste školu i roditeljsku kuću. Oni zaudu tek nekojku izreka iz katekizama o Bogu i Božjim stvarima, Naučeni su da se molitva, Prvihih se na neki vjersko-čudovredni život. I plod i letva njihova duševnog života je svršen. I to, što je tako izraslo, postilaje su tuđe ruke, roditelji, uzgojitelji i dobri ljudi. Oni su samo kao djeca pružili sebe kao usjevnu zemlju, na kojoj nisu kuzniji radili ništa.

A baš je trebalo poslije nastaviti obdruživanje i usavršavanje te Božje nade. I vremena na vrijeme treba da bude na njoj sve jasniji i otvoreniji napredak. Svake se godina, svakog se vikenda, treba održati porast toga stabilca u Božje visine. Nakon nekoliko godina, tako oko dvadesete, trebalo bi je tako osamostaliti, da je u mladoj duši kraljevstvo Božje toliko naraslo, da više nema za nj bolazni ni straha. A onda treba da cvate, donosi rodove i bude kao stabilno puno plodova u Božjem vrtu. I tako bi postalo blagostvo svijeta, a divljenje nebu.

Tako da trebalo da bude. Nešto dakle mladi ljudi bore ne ostare u svojim poslovljima i vladanju. Neka rade i napreduju. Ali neka rade i na svom duhovnom i duševnom napretku. Neka im ne bude sticanje zemaljskog blaga i novaca glavno, a svaki drugi napredak sprovedan. Život mudrošću jest i uvijek ostaje, da se gradi na riječima roditelja i uzgojitelja. A najbolja je podloga tomu uvijek riječ Božja, svaki dobar život i opominje ih na šutnju i razmišljanje. Tako se u nutrinji duše stvaraju plemeniti i jaki značajci, koji su onda kadri, da na svojim ramenima ponose usprizljivo svaki teret dužnosti, koji im stavlja dobro njihove duše, ljudskoga društva i vlastite domovine.

Za takove se onda ne može ni pomisliti, da će kao mudri i valiani ljudi zasemariti uzgoj svoje vlastite duše. Neka će na svakom prozorima njihove duše, cvitati naplemenitije cvijeće, a u srcu vitke palme široka lišća, jer ihube cvijeće, što uvijek cvate, i ukrasna drveća, što neprestano napreduju i rastu.

Beg je utradio u njihove duše svoje drveće, koje je majka negovala svojom ljubavlju i trudom. A pomogli joj dobri ljudi. Iako se sada i tamo i ondje biljeđa i naključio bez smisla i otpora, tada se odmah vidi, da već odavno nije na nj palja tepia i svijetla maska Božjega sunca.

Nj to nisu ni izdaleka zli ljudi. Oni nalime možda još priznavaju vjeru svoje mladosti. Oni možda još mole molitve svoje svoga djetinjstva. Oni možda još stupaju duboko zarezanom stazom puvirnih ljudi, koji ispovijedaju jednaku vjeru. Ali u njima - Božje germinirano zno do danas nije izraslo u nikakvo

Kristovo uskrsnuće

Iesus Krist je najveća povijesna osoba. O Njegovu se životu i radu raspravljalo, i danas se još uvijek raspravlja, i govorom i putem knjiga vječe nego o ikolejnom događaju od postanka svijeta. Njegova djela ispituju i prijatelji i neprijatelji tako svestrano i toliko kritički, da je veću pažnju i strožu kritiku teško i zamisliti.

Medu svim Kristovim djelima najveću pažnju pobuđuje Njegovo uskrsnuće. Treći je dan šav ustao iz groba u preobraženom tjele. Sam je sebi povratio život te time dokazao svoje Božanstvo čine nego ikolejnim drugim čuđom. Uskrsnuća se dokazuje i istinitost svoga predčuvavanja, kad je unaprijed preokada, da će umrijeti ali da će treći dan i uskrsnuti iz groba. Uskrsnuće je veliki događaj u sebi, jer znači novi, proslavljeni život, koji možda samo Božjom svemoć dati. A veličina je uskrsnuće i kao ostvarenje procenatstva Kristova, jer je dokazano, da je Krist posjedovao svezanje Božje.

Krist se je sam još za zemaljskoga života pozivao na uskrsnuće kao na najveće svoje djelo. Tako čini i katolička Crkva, Stoličie, katolička Crkva smatra i čitavo kršćanstvo ovisnim o uskrsnuću Kristovu kao o temelju, na kojem počiva. «Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je, dakle, naše propovijedanje, i bez temelja i vjera naša» (I. Kor. 15,14). Sasvim je razumljivo, da su se prvi kršćani ponosili Kristovim uskrsnućem, jer je omo pečat za istinitost i vjerodostojnost svoga, štoje Krist učio i radio. Na temelju Kristova uskrsnuća uči Sveto Pismo: «Ide čas, koji će svi, koji su u grobovima, čuti glas Sina Božjega. I iziđ će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće osude» (Iv. 5,28-29). Svi ćemo dakle, uskrsnuti, dođi preobraženi i u stvari a opaki kao osuđeni, i u nakaznom obliku. To je cogna ili članak naše kršćanske vjere.

Nu odmah nakon uskrsnuća javljali su se i napadaji na uskrsnuće. Kad je sv. Pavao propovijedao na Areopagu Atejanima o uskrsnuću, Grečim mu se rugali i smijehivali ga. «A kad su čuli

PODUGATAK

drvo. Kristova je vjera u njima ostala kao jedna stvar, koja možda još izvrinju samo usput na nedjelje i svete dane, ako dospiju. I to ako su raspoznali. Pa i te svijetle i njihove zamisli i poslu, ako nalime ne treba štrvovati nikakav zemaljski protibak i ničega se ugodna odred.

Samo se po sebi rasumje, da vjera takovih ljudi nije prešla ni prvih grana onoga, što su imali u mladosti. Jer bi inače danas kraljevstvo Božje u vrtu njihove duše stajalo kao životno stablo, što bica svoju sjenu široko na sve strane. I susnudi bi bili potaknuti, da se povedu za njima i kod njih otučinu kao nebeske pitee na osamljenom i granatom drvetu.

Prošli strašni svjetski ratovi sa svojim bjesnilom i pobijeni mnoštvom ljudi kao da nam stavljaju pitanje: kako je to moguće, da je gotovo nakon dvije tisuće godina kršćanstvo propovijedalo svijet još uvijek tako nekršćanski? Kako to, da se toliko svijet mrcvari i ubija, kao da se u svijetu još nikada nije čuo za Evanđelje Sina Božjega? I kao da to kršćanstvo nije doprio u sve krajeve svijeta!

Odgovor je na to lagan: Kako god dugo se stječe kraljevstva Božjega značeno ne zaudu u mnogim dušama, mi smo još uvijek daleko od kraljevstva mira, kojega je Gospodin obećao. Vječni mir, za kojim svijet uzdiše i iz milijuna srca krvari, nikad se ne će izjelovati ni najčestim topovima ni najvećim vojskama. On raste i dolazi tiho i bez buke, a prošnjava se u njihovim iz dobrih i plemenitih ljudskih srcima, koja su riječ Spasiteljevu u sebe primila kao kulturu zapovijedi: «Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje!» (Lk. 2, 14).

A za taj mir i tu zapovijed treba uzgađati čovječanstvo počevši od mladih. I za to treba moliti svetošte u ove uskrsne dane.

za uskrsnuće od mrtvih, jer se stadoše rugati, a drugi rekose: «O tom ćemo te saslušati drugput» (DAP 17,32).

Medu prigovorima je bio i taj: «U kakvom će tjele uskrsnuti oni, koji su potonuli u moru, pa su ih više izjele? Ili oni, koji su ljudožderi u prašumama pojeli? Nadz se i u našem svrgnomenom društvu ljudi, koji postavlju te iste prigovore. U prošlome, drugom svjetskom ratu propalo je više ljudi u moru i prema tome postalo bransom riba, nego je to ikada u povijesti bilo. A ljudoždera ima još i danas. A kad se počne sa rasne bolest, pa nije moguće pelopati sve mrtve tada se događa, i to, da se mrtvome spal. Kako će, dakle, svi ti uskrsnuti. U kakvom će obliku svi ti ustati na novi život.

Primatragje čovjeka od rođenja pak do vrske starosti od 80 godina, u kojoj umire, što opažate? Da se je njegovo tjele po više puta u životu našim izmjenilo, Sasvim je drugo tjele u i poveljima, drugo u muševnoj dobi, a drugo u staračkoj nemoći. A ipak je čovjek ostao isti. Dijem života su se čestice ljudskoga tjele neprestano mijenjale: jedne su u svemiru nestajale, a druge su nove nastajale, a čovjek je ipak ostao isti. Kod uskrsnuća se Bog svojom svemoć akupiti one čestice, koje su makar kada pripadale tjele i djetilji ih u dušom tako, da će svaki čovjek uskrsnuti u svom vlastitom tjele. Gdje je pak na tjele za života bio kakav nedostatak, taj će biti uklonjen. Tko je u životu na zemlji bio bez oka, ruke ili noge, kod uskrsnuća će mu Bog sve te manjke nadoknaditi tako, da će svi pravdivi uskrsnuti u savrsenom obliku ljudskoga tjele.

U prošlom su svjetskom ratu pali bezbrojni ljudski životi. Malo ima obitelji, koje su ostale potpedita, a da nisu izgubile bar kojega od svojih članova. Ne žalostite se odvise nad smrću-pu na omh, koji su vam bili najdraži. Svi ćemo uskrsnuti. U prekgrobnom čete se životu opet sastati sa svojim dragim pokojnicima, a radost će vaša tada biti trajna i nepomućena.

Uskrsnuće

Jutro sviće. Prva zora rudi. Straža njemjo oko groba staj; Mrika lica svjetlost obavaja: Svaki štuti, svaki se nećeg boji.

Šeće straža oko Njega groba, U rukama im svjetlo kopije blata. I neboće svaki od njih misli Na prošle noći, na ubijenog Krista.

Ali što je to? Jednomen kamen pada, I sjajna svjetlost njman oči pada; Strah i treset, na zemlju ih ruši: I živ se diže, kog su ukopali.

On je živ. U ruci stjepi Mu stoji, Pobjednikom tučeni već blagoslov dijem, I Njemu-Begu sada sve se klanja. A pred Njim leže oni, što ubi su Ga htjen.

KATOLIČKE MISLJE NA ULICI
Poznatj Isusovec pater Leppich, koji je svoj život posvetio radnicima, nedavno je govorio e raznim vjerskim stvarima u protestantskom gradu Bielefeldu. Njegov govor bio je upravljen i katolicima i protestantima. Više tisuća ljudi stajalo je na širokom trgu pred crkvenim Jodokus. Prve večeri došlo je oko 7.000 katolika i protestanata. Svaki se dan povećavao broj slušatelja. Prve večeri prisustvovalo je 15.000 ljudi. Sve mislje na ulici kod mnogih su ostavile duboki dojam, a bilo je i dosta obrćenja. To je prvi pokušaj, koji je pokazao svoje mogućnosti i postigao je, prema riječima protestantskog vode, više uspjeha u jedanput negoli donose mnoge duhovne konferencije. I katolici i protestanti zajednički su molili Boga, dirnuti riječima patera Leppicha

Ako ne budete kao djeca

Edicj za Uskrs 1931.

— Tako je čitala boka iz jedne stare, crno ukorićene knjige poželjih listova.

Kroz otvoreni je prozor mirisao prolećni sumrak. Mirisali su nabuhreli pupoljci platanu, jedva prolisao rani, divlji kesten, siva, mlada trava, vlastina zemlja.

Jaglici su ispružili tanke stapke i otvorili žute taške prvim bljedinim zvilezdanama.

Mama je ležala bolesna. Miada, biljeda, izmućena bolesnica. Maloj se, plavkosvoj Neil činio majčin lik krasan, — prozračan.

«Zeliti li malo čaja?» zapitala je boka mamu.

«Molim Usta su mi tako suha».

Baka je izšla iz sobe u kuhinju. Mama i Neila su dva-tri časa šutjele, a tada mala urdahne:

«Meni je tako žao».

«Sto ti je žao, zlato moje?» pitala je mama.

«Zao mi je, što nisam bila onda na ovom svijetu, i što nisam bila s Isusom, i što Mu nisam mogla reći koliko Ga volim», nabrajala je Neila.

Mama je bila umorna, ali je ipak tamačila maloj:

«Zato ne moraš biti žalosna, jer od te večeri Spasitelj ostao s nama, a ti Ga možeš pohoditi i reći Mu sve što želiš».

«A gdje Mu mogu sve reći, mama?»

«U crkvi, jer Spasitelj je rekno dan prije, no što su Ga zlobisti ljudi raspli, da će među nama ostati uvijek, dok traje svijet, — sakriven u bijeloj Hostiji». I od onda On čeka u Svetohraništu ljude:

«Misli li, mamice, da čeka i mene?»

USKRSNA NEBJELJA

Uskrsnuće našega tijela

Uskrs

25. III. 1934

Današnje sveto Ewangelje izvješćuje, kako je Isus uskrsnuo od mrtvih i kako je to ženama asopćio Andeo (Marko 16,1-7).

1. Krist je uskrsnuo, kako je rekao, Krist Gospodin, za svog života više puta rekao, da će biti na križu razapet, požen u grob i treći dan uskrsnuti. Budući da se na današnji dan to Kristovo proročanstvo ispunilo, je On slavno uskrsnuo iz groba, to znači, da svaka Njegova riječ, svaka nauka i svako čudo nosi na sebi pečat istine. Da Krist nije uskrsnuo, što bi trebalo držati o Njegovim riječima i obećanjima? Njegova bi tada nauka bila nauka ljudska, a ne bi bila riječ Božja. I o Judeima bi trebalo držati, da su prevare ili čarobnjaštvo, a ne djela svemogućnosti Božje. I tako danas vjera slavi svoj trijumf. Recimo a Petrom: »Kamo, Gospodine, da idemo? Ta ti misliš riječi života vječnoga?»

2. Pobožni Job je rekao: »Znam, da Spasitelj moj živi i da u posljednje vrijeme doći na ovaj svijet. Ta je na teko namjesto mene. Ta je na teko usadena u moje grudi. Ta je na teko bila Jobova utjeha. Ta je na teko otkrivala njegove nevolje i boli. A za nas je uskrsnuće Isusovo sigurno jamstvo, da ćemo i mi jednodru uskrsnuti. Ako Krist nije uskrsnuo, kaže sv. Pavlo, tada ja uzalud vjerujem, a moja nada u drugu bolju je glava, i to baš ja. Jest uskrsnuo, zato ja mogu smijem i moram se nadati, da će i ja jednom uskrsnuti. »Tako eto ti naše utjeha slavi danas slavje.

3. Marija Magdalena s drugim pobožnim ženama traži danas Isusa među mrtvima, gdje Ga nema, pa kad sazna, da je uskrsnuo, obuzme je velika radoost. Kako se sretno osjeća kliceći do nogu Gospodinih! Kako je hitra, da dođi učenicima Njegovu uskrsnuće. Kako joj je gorjelo srce od svete ljubavi za Njega. I mi našu ljubav i vjeru je uskrsnuo, pobijedio sotonu, spasio nas. Da nije uskrsnuo, svega toga ne bi bilo, pa ne bi trebalo ni naše ljubavi. Tako je uskrsnuće Njegovo izvor ljubavi naše prema Njemu i prema Bogu. I ta ljubav stavi danas svoj trijumf.

Pričesti dolazi u duše ljudi, dolazi i u srce dobro djeca, a ne može odoljeti mrtvašna onih, koji Ga pobožno i dostojno prime u svoju dušu.

Nela se zamislila, mama je spustila glavu na ruke, — a baka je polako, na prstima prešla sobom u ruci je nosila čašu toplog čaja... Od te je večeri Nela mnogo htjela pitati mamu, ali je baka govorila, da se mama pričanjem umara. Stoga se je mala obratila baki, i molila je da joj priča o Isusu u Svetohranisti. Jednom je zapitala: »Bakice, a zašto ne smijem i ja pristupiti oltaru, i pozvati Isusa u goste svojih duša?»

Baka je ozbiljno odgovorila: »Ti si još premalena, i ne možeš shvatiti, koliko je velika milost podijeljena onome, kome Isus dođe.»

Nela je tužno spustila glavicu, baka joj je milovala mekne, plave uvojke i tješila: »Budi dobra, pa ćeš i ti pozvati Isusa, — dok budeš malo, malo veća.»

U tim se danima mamino stanje pogoršalo. Bilo joj je zima, pa vručina. Bojela ju je glavica, da se nije mogla ni pridieći Liječniku, ju je pregledao, prisluhnuo kucanje srca, izmjerio temperaturu, zakimao glavom i liho, ozbiljno rekao: »Opasno je, vrlo opasno. Bojim se najgoroga. Smatram, da mi je dužnost reći vam. Ovakovi se slučajevi često svršavaju smrću.»

Liječnik je šaptao, no da je i glazno govorio, mama ga ne bi čula. Ležala je u polusnu, silnožom besvijetli. Niko nije opazio, da je Nela sjedela u kutu kraj kreveta, na blagoj stolici, i da je čula liječnikovo izjavu.

Odrazu su izlazili iz mamine sobe, da se dogovore s liječnikom, što im je činilo s dragom bolesnicom, a mala je polako pošla do svoje mame, pomilovala ju uznojeno, vrelu ruku i šaptala: »Mama, mamiće! Mamiće moja, što ti je?»

Na mamu, koja je najviše na tom svetu željela svoju curicu, nije odgovorila. U sobu je unisla baka i rekla

Prigodom Uskrsnoga Isusova, kojim je zajedneno i naše uskrsnuće, raznostrani riješi Sr. Plama.

»Stvorimo čovjeka na svoju sliku i priliku (Post. 1,26). S tim je riječima presv. Trojstvo odlučilo načiniti svoje najveće djelo: čovjeka. Čovjek u ovom anastvu opaja dva među sobom sprevana svijeta, duhovni i materijalni. Na taj način on poajeduje odlike čitavog stvorenog svijeta, i stoga je s pravom kruna stvaranja.

Čovjek je remek-djelo Božje, ne samo s obzirom na dušu, nego i s obzirom na tijelo. To je tijelo čisto i plemenito, jer tjele je Bog stvorio, ne može nitko nazvati nečistim (Dj. Ap. 10,15). Ljudsko je tijelo po prvobitnom planu Božjem imalo biti besmrtno, isto kao i duša. Besmrtnost je bila najljepši ureš tijela. No istotin je grijeh ave pobrkao. Prvim se grijehom, kao njegova posljedica pojavila smrt. No tijelo i dalje nosi u sebi sjeme besmrtnosti, jer se u uskrsnuću nam uskrsnuo na vječni život. Tijelo je doduše nakon pada postolo slabo i krhko, podložno napastima, ali se nije promijenila grada tijela. Ono je i dalje sposobno, kao i prije, nositi i pratiti dušu, koja je usprkos istočnog grijeha ostala besmrtna. Otuda je toliko dostojanstvo koje kršćanstvo pripisuje tijelu. Tijelu kršćanina pogotovu pripada to dostojanstvo, jer je ono sv. Krotom postalo mišićko tijelo Isusa Krista i hrta Duh Svetoga. Zato i pita sv. Pavlo: »Ne znate li, da za vašu tjelesa udovje Kristovi?» (I Kor. 6,15). Zatim: »Ne znate li, da ste hrta Bogu i Duh Boži da stanuje u vama?» (I Kor. 3,16).

4. Isus je uskrsnućem pobijedio smrt. Otada nije smrt više strašna, jer znamo, da ćemo uskrsnuti. To nam daje u bolima utjehu i strpljivost, a u smrtinom času mir i radost. Iza velikog petka slijedi uskrsnuće ize svakog »jaoc veseli Ateleju. Neka se dakle postizivog svoj u patnju, a i godno naše u plaču i neka propadne smrtno moje ti-jele! Ta ja ću uskrsnuti u ajajnom i besmrtnom tijelu dogod sam sjednjen s Tijelom Kristovim u vjeri, utjanju i ljubavi.

Neli: »Pusti mamicu u miru. Ona ne čuje, što joj govoriš, jer je jako bolesna.»

»Zar joj ne može liječnik pomoći? Zar mamicu ne će ozdraviti?« utrasiro je pitanja Nela. Zatreperila je očima, jer nije htjela pred bakom zaplakati. »Samo joj dođi Bog može pomoći, jedva čujno je rekla baka, i obrise rupičem suze.

Mala je pogledala baku, spustila oči, uzela svoj stolić, otišla u kuhinju i sjela u kut iz štednjaka. Tu je pustila maha svojih boli i svojem strahu. Jesu je suze su joj tekle niz lice: »Mamiće, mamiće! Ne možeš, nemoj umrijeti, — šaptala je u svoj rupčić, kojega je priptila na ust.

Mrak se hvatao, u kuhinji je postajalo tamno. Nela se bojala. Tada, — kao da se nešto sjetila. Obrislala je suze, uzela svoj vratupčić, obukla ga, svezala pod vratom kapu svoje kaplice, i izašla na ulicu.

Nedaleko njihove kuće bila je crkva. Mala je gurnula ručice u drageve i odlučno pošla ulicom. Na krakovima vratima je stala na prste, prišla kvaku i unisla u crkvu.

U crkvi nije bilo nikoga. Vječno je svijetlo pokazivalo put do Svetohranista. Mala je pošla do oltara. Klekla je, sklopila ruke i molila:

»Dragi Isuse! Ja znam, Ti si ovdje. Otvori vrata i dođi k meni. Molim Ti se, — molim, Isuse! Hoću Ti reći, da ozdraviš moju mamicu. Liječnik misli, da ona mora umrijeti, zato tata i baka plaču. I ja sam plakala. Dragi Isuse, ja ne ću prestati moliti, sve dok mi ne otvoriš vratašca.»

Tako je Nela molila, a tad joj se učinilo, da je Isus još predaokolo od nje, pa se je popela na oltar, kucala na vratašca Svetohranista, i ponavljala svoju molbu. Umorila se, prestić su joj ozebili, ali krcati nije htjela prestati.

Zupnik je usao u crkvu. Iftvo se još jednodu pokloniti Isusu, zaželjeti Mu laku noć i zaključati crkvu. Opazio je

Bog je već na više načina pokriplepio ovo ahvaćenje dostojanstva tijela. Sačuvalo je od raspada tjelesa mnogih svojih ljubimaca Svetaca. Dosta je spomenuti sv. župnika je Arso Ivana Vianeya. Njegovo neraspadano tijelo počiva u staklenom lijevu na oltaru u Arsu. Neraspadnulo tijelo sv. Bernarda, kojeg se Gospa pokoznija 18 puta a Lordu, čuva se isto tako u staklenom lijevu u crkvi u Neversu (Neveru). Bog je na dalje odavao Bl. Dj. Mariju od istočnog grijeha i uzeo Ju na neto dušom i tijelom, odmah nakon Njezine smrti, te Ju je uzvio nad sve nebeske andete.

Druga je božanska osoba, Isus Krist, konačno svojim utjelovljenjem ljudsku narav, kojoj pripada tijelo, uzdigao na najviši stupanj dostojanstva. A iza pobjedonosnog izvršenja djela otkupljenja, ljudska narav također učestvuje u slavlju našeg Gospodina. Švi se Andrei duboko klanjaju pred prijestolje vjerno Onoga, koji je i Bog i čovjek.

Uskrsnućem našeg Spasitelja, kao i Njegove presv. Majke i nama je zajedneno, da ćemo uskrsnuti. Ljudska duša iza smrti jedva čaka ovaj željni čas kad će se pomonvo sjedniti s tjeleom, koje ju je kroz zemajski život vjerno pratilo. Tada će tijelo zaslugama Kristovim biti proslavljeno, i primit će svoju plaču za svu vječnost.

GRUPA NJEMAČKI MISIONARA (nevoljko benediktinca) palonikna i »bijelih otaca« otputovala je početkom ožujka u Južnu Afriku.

Sunce novoga dana blista nad zemljom.

Pobjeđena je smrt i vječni tjele umorne, očajnosne ljude velikom odjavom radosti.

S'N Božji ustao je iz groba. Rszapeti Patnik, a Kralj vjekova. Jo prije tri dana krcnulo su Ga mušeli najtežim patnjama, pa tek što su odahnuli u novom, mračnom spru, jer je On umro, eva, živ je u svjetlu, kojega je otkupio svojom Krvlju. Živ je među žalomima, da ih tjele, među prijateljima, da ih raduje. Živ je i njima protivnicima svojima, koji ne moguše prihvatiti ni Otajstvo Njegova okupljenja, ni djelo spasenja. Ono Tijelo, libano i raskrvavano, nije plijen nastavila, već je otkrivenje Pobjede. Ono Lce, popljavano mržnjom ubojica, sada je čato i svijetlo kao sunce. Grob je prazan, Spasitelj nije više u njemu, već opet proslje zemljom, probuđenom iz teških okova grijeha.

— Ja sam Uskrsnuće i Život! — Objavljuje Onaj, kojega je sva vlast raz vječnost. Poslije Golgote i krađa olvara se put svijetu. Poslije stradanja i patnja novo svitanje pridže dušu, pristunio bolom Velikoga Petka. Uskrsnuće Sina Božjega dovršava latanja u sumnji i očaju, jer je Bog dokazao svojvo svemoguć. Radujemo se u ovaj veliki dan, koji strahovo smrti pretvora u neprolaznu sreću Radujemo se najvećom poklonu: žvomo: Kristu, besmrtnu Životu.

USKRS I SUNCE

Što su danas tako svešana zvana, i cvjetovi u bijeloj proljetnoj svitli? O kad bi sliku tako puni sjaj i puni sreće, kada su bili!

Oni čute danas veličnu časa, kad je grobnicu Božja otvorila sila. O Uskruu danas pjevaju zvana, i proljetnih cvjetova šapuće svila.

Ali ljepše od cvijeća i jače od zvana prastaro sunce na nebu se javi, i govori, da se već stoljeđa duva Uskrs na zemlji slavi.

I vijek da svaki Kalfo tna. Koji hoće da razapne Krista. Al on je uskrsnuo, ne umire više i jače od sunca kroz vjekove blista.

dijele na oltaru. Pošao je k oltaru, zaplato je šta radi, a Nela mu je rekla: »Molim Isusa, da dođe k meni. Moram Mu reći, da je moja mama jako bolesna, i moram Ga moliti da, je ozdravi.»

»Zar je mamicu bolesna, Nela?« upitao je župnik.

»Jako. Liječnik misli, da mora umrijeti«, odgovorila je Nela i pogledala svojim krakom, tamnim očima župnika. »O, zato ipak ne mora umrijeti, ali žbil moram pobožno, i jako moliti Isusa za njezino zdravlje. I ja ću ti pomoći. No znaš li ti, gdje je dragi Isus?«, zaplato je župnik.

»Znam. On je svuda, a osobito ovdje unutra«, pokazala je na Svetohranista.

»Unutra jest, — ali znaš li kako?« pitao je svećenik.

»Mamica mi je rekla, sakriven je u bijeloj Hostiji.»

»Reci mi, želiš li jako, da On k tebi dođe?«

»Jako, jako želim, — većašni!«

»A što bi rekla Isusu, da On zbilja dođe k tebi?«

Nela se zamislila, a tada je rekla: »Oh, rekla bi Mu, da mi je jako žao, što nisam uvijek poslušna da se stidim pred Njime, što nisam uvijek istina govorila, da ću nasoziti biti bolja, rekla bih Mu, koliko Ga jako volim, molila bih Ga, da ozdravi mamicu, a obećala bih, da ću biti dobro dijete Njegovo i maminno.»

»Pa zašto onda već nisi došla dragom Isusu?«

»Bakica misli, da sam još premalena, mirno je rekla mala.

tašca Svetohranista i rekla: »Dragi Isuse, sigurno ću doći skoro k Tebi.»

Župnik je Nelu odveo kući. Ispričao je tati i bakici, kako ju je našao u crkvi. Tata je posleo svoju djevojku na koljena i rekao: »Čini mi se, Isus je čuo tvoje kucanje, našoj je mamiće mala, malo bolje, — Isus će je ozdraviti, uvjeren je, rekla Nela.

Drugo je jutro pošetio župnik bolešnicu. Kada je mama čula, što se dogodilo, zamolila je župnika, da dozvoli maloj primiti Isusa pod prilikom sv. Hostije...

— Ovanulo je Nelino sretno jutro. Bakica ju je vodila u crkvu. Pred crkvom, pored Raspela zastala je bakica, poklonila se i prekrstila.

»Pogledaj, bakice«, rekla je Nela, »I Isus ima nad trnovom krunom bijeli vijenac.« — Netko je, naime Isusa Raspetog — jer je bila krunovana, ovanjsno bijelim, proljetnim cvijećem.

»Doista«, rekla je zamisljeno bakice. I zapamti, Nelice, Isus često dovoljavava, da se iz trnovu krunu patnje rasvjeta bijeli vijenac prave sreće. Jednom, kad odraste, — razumjet ćeš i to...»

Tako je toga sunčanog, proljetnog juttra došao Isus u maleno, čisto Nelino srce.

Nije potrebno pričati, kako je Nelina mama uskoro ozdravila, jer se zna, da Isus ne odbija molbe dobre djece, s na Veliku Subotu, mama je s Nelom žurila u crkvu, gdje su vesela zvana, svečano brujanje orgulja, treptaji svijetla, radost i miris proljetnog cvijeća, župnikov »Aleluja« i smireni oči ljudi proizlivali Uskrsnuće Spasitelja svijeta.

EUHARISTIČKI KONGRES, na kojemu je prisustvovalo oko 70.000 vjernika i mnogo biskupa iz cijeloga svijeta, održao se od 17-25. veljače u Kumasi, u francuskoj Africi. Kongresu je prisustvovalo kao papinski legat nadbiskup Monbasse.

BEZ KOMENTARA

(U Ukursni spomenar opima, koji ljube letnu)

Povijesna je činjenica, da je Isus došla uskrsnuo. Odvalio kamen od svog groba i živ ustao od mrtvih. To je bila uskrsna vjera i uvjerenje Njegovih učenika i svih onih, kojima se On mnogo puta poslije svog uskrsnuća ukazivao. Tu su uskrsnu vjeru Njegovu Apostoli neustrašivo propovjedali. Tu su uskrsnu vjeru oni proklamirali širom svijeta. I to su uskrsnu navještanje Apostoli propovjedali s tolikim uvjerenjem, da je sv. Pavao napose naglasio: »Ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je dakle propovijedanje naše, a bez temelja i vjera naša« (1 Kor 15, 14).

Apostoli su propovjedali Kristovo uskrsnuće s najvećom sigurnošću jer su mogli svjagde kazati: »Ovoga je Isusa odvio Bog, čemu smo svi svjedoci« (Dj 13, 31). Oni su se i dosta nazivali »svjedocima Kristovim« (Dj 1, 22; 10 34; 13, 30). Pred njihovim je oči- ma usazio Isus na nebo: »On vidješe, gdje se podiže, i uze ga oblah iz očiju njihovih« (Dj 1, 9). Za Isusovo uskrsnuće svjedoči dakle: vjera Apostola i svih onih, koji ga vidješe poslije uskrsnuća; neustrašivo propovijedanje Apostola o tom uskrsnuću; i prazan grob, iz koga je uskrsnuo Isus, prvima ga je čuvala sama voljela rimska vlast.

Poradi Isusova uskrsnuća i Njegove nauke bijelsila su od prvoga dana uskrsnuća pronaštanja i mučeništva. Poginuli su milijuni kršćanskih mučenika kroz gotovo tri stotine godina. Sudjelovali su u tom propovjedu i židovi i poganski rimska država. Židovi odmah poslije uskrsnuća Kristova, a rimska vlast od Nerona, t. j. g. 64. do Konstantina Velikoga (g. 313). Sve su to svjedoci za Kristovu egzistenciju i Njegovo uskrsnuće i Njegovo Božanstvo. Osim toga ovo su svjedočanstvo o Isusovu uskrsnuću i životu nastavili svjedočiti tjelesno povezanzi s Apostolima, Apostoli su nazivati svoje učenike i prijatelje, koji su bili i pisci.

Tako je Klement Rimski bio najstariji pisac, na biskupskoj stoli od g. 91—101. Prvog je za cara Trajana na Krin. Napisao je list Korinćanima. — Barnaba je jedan od 72 učenika i pratilac sv. Pavla. Napisao je pismo poslanicu. — Ignacije, biskup antiohijski je učenik sv. Ivana Apostola. Napisao sedam poslanica. G. 107. za cara Trajana umro mučenikom smrću. — Polikarpo, biskup u Smirni, umro je sv. Ivana Apostola. Napisao više poslanica. Među ostalima i poslanicu na Filijanima. Njemu je g. 155 mačem odrtijela glava. Ovo su apostolski Oci.

Na apostolske Oce se nadovezuju kršćanski apologeti i filozofi. Među njima se ističe Justin, koji je prošao sve tadanje filozofske škole. Postao kršćaninom. Napisao dvije Apologije na cara Antonina pija. Podnio mučeničku smrt g. 165. — Sv. Irenej, učenik sv. Polikarpa i biskup u Lionu. Napisao pet knjiga. Umro g. 202. mučenikom smrću. — Sv. Apolinarij, biskup u Hierapolisu i pisac, umro g. 169. — Sv. Kvadrant, koji je napisao najraniji apologetički obranu) kršćanstva. U njoj svjedoči, da za još u njegovo vrijeme (g. 124.) živjeli, koje je Gospodin ozdravio i od mrtvih uskrsio. — Gregorijan životvorac. Napisao više spisa, naročito o presvetom Trojstvu. Umro je kao biskup u Neocesariji g. 336. — Irenaeus, biskup u Lugdunumu, pisao je protiv paganskih filozofa i govornika postao kršćaninom i biskupom u Kartagi. Napisao više spisa, a među njima i 30 je-dinstvo katoličke Crkve. Umro mučenikom smrću g. 238.

Među glasovitih crkvenih pisaca spominjemo: Origena (†254.), Tertulijana (†240.), Klementa (Tito Flavije) (†182.), Laktancija (†330.) i t. d.

Među su to i drugi pisci, koji su po povijesnoj egzistenciju Kristovu, Njegovo uskrsnuće i Božanstvo, jer su neprekidno imali i neprekidnu, rijetka kršćanstva, koja teče od Krista do danas.

Ovdje treba da spomenemo prvotne čiste kršćanske nauke, koji nisu nikada poricali egzistenciju Kristovu, ma da su se protivili naučavanju mlade Crkve. A to su bili Judas Iskarijot, krišćanin, koji su u prvom redu, da ih izrabli, da se u nauku Isusovu drži i zakon Mojsjeve. — Zatim Cerintih, koji je učio, da je Krist imao samo pričinu tijelo. S njim nije zbog njegova kr. vjeverja Apostol Ivan (†100.) htio

ni da pod istim grovom spava. Kristoga nisu poricali ni Gnostici (oko g. 150.), koji su naučavali oštri sukob između materije i duha (dualizam). — Nj Mentaliste, koji su htjeli nadomuniti nauku Krista i Apostola. (Montan 180.). Nj Novacijani (oko 251.), koji su htjeli, da se ni nakon kanjanja ne prime u Crkvu, koji su jednom otpali. — Nj Arjanje (po Arju oko 385.), koji su učili, da je Isus jednostavni stvor i t. d.

K ovim svjedočama povijesne egzistencije Kristove treba pridodati poganske pisce, povjesničare, koji izričito spominju u svojim djelima Krista i tako zamjenjuju Njegovu povijesnu egzistenciju. (Pismo pise cara Trajana oko g. 80. Filinje pise cara Trajana oko g. 90. (116—10, 17): »Kršćani pjevaju pjesme Kristu kao Bogu, zavjetuju se, da ne će krasti, robiti, brakolomstva činiti i t. d. . . .« — Svetonije (81—113. p. Kr.) u životopisu cara Klavdija u gl. 25 pise: »Kjer židovi na poruku nekoga izvjesnog Krista neprestano prave izborne i t. d. . . .« Tacit (54—117.) u svom djelu »Annales«, u 15. knjizi opisuje užasne progone kršćana i veli: »Fornicit tog kršćanskoga imena jest Krist, koji je za cara Tiberija od njegova namješnika u Palestini na smrt osuđen.« — Josip Flavije židovski povjesničar (17—100.) u svom djelu »židovski starine« u 18. knjizi pise: »U to je vrijeme nastao Isus, mudri čovjek, ako ga uopće smislamo. Jednom kratki, jer bijaše čudotvorac i učitelj ljudi, koji su predo služali Isusu. To je bio Krist. Prva ga je Pilat na zahtjev odličnika našega naroda na smrt na Krizu osudio, ipak ga se nisu odrekli oni, koji su ga prije ljubili, jer se On njima živ ukazao treći dan poslije smrti. I do danas njegova djana nije nestalo kršćana, koji se tako po Njemu zovu.«

Nakon svega ovoga veoma je doista smion onaj, koji se usudi tvrditi, da za Krista nitko ne svjedoči do H. stoljeća. Ili još k tomu veli: »A posve je bijeljena i svjetlo kršćanstva, jer bi jedan jednog čovjeka Isusa, koji nije nota bene — nije historijski siguran. Ili opet: »Velika je razlika između Isama i kršćanstva u tome, što je Muhamed zaista postojao, dok Krist nije postojao.«

Polupno nepoznavanje ili svojevrsno izvrtanje pravi pokušaje se, ako netko tvrdi: »Babilonsko ropstvo uzrokuje pojam Mesije. Napravit, mesijanska se ideja povlači od početka ljudskog roda kroz cijelu povijest njegovu. Već u prvom knjizi Mojsjevoj, kojom opisuje početak svijeta i ljudskog roda, govori o prvomu Mesiji: »Napravit, da u stvari između tebe (sotone) i žene (Marrije), između roda tvojeja i roda njezina. On će ti satri glavu, a ti ćeš ga raniti na petku (I. Moj 33,15). Mesija će biti veliki prorok (učetli) od Boga poslan kao Mojsije (V. Moj. 18,18).

O Mesiji govori i Kralj i prorak David, da će Ga neprijatelji opkoliti, ruke mu i noge probosti, odijelo njegovo među sobom podijeliti i za haljinu Njegovu baciti ždrijeb (Ps 21,2 st.)

Prorok Danijel (600. pr. Kr.) govori o vremenu, kad će Mesija doći. — Miheja (700 pr. Kr.) navodi mjesto, gdje će se roditi. — Izaija (700 pr. Kr.) jest starozavjetni evangelista, jer tako govori o Mesiji, kao da je već došao. Rodit će se od Djevice, od roda i kćerova. Bit će čudotvorac. David govori, da će Mesija biti sin Božji, i kralj nad kraljevima i t. d.

Sve je ovo rečeno davno prije sužanžanja babilonskoga, koje je bilo 608—586. godine.

Što je dakle stara mesijaska ideja. A Krist je svojim čudima, a naročito svojim uskrsnućem dokazao svoje Božanstvo i božanski izvor svoje nauke. Onda se dolga ne može raumno tvrditi, da je preduvjet i logički nastavak kršćanstva ateističko-etički budizam, koji ide za ugašenjem svakoga duševnoga života (nirvana), a ne za spasenjem duše i vječnim životom u Bogu, kako to uč kršćanstvo. S njega razlozi se ne može raumno tvrditi ni to, da je kršćanstvo zecno nemogućih etičko-nomskih prilika, grčko-rimske filozofije i i stočnih religija. Ako je zdrav razum upoznao u kojoj filozofiji dječak istine i dobrote, Krist to nije mo-

Kristoga zabaciti, nego samo prihvatiti i nadopuniti kao onaj, koji pozna svu istinu i savršenu dobrotu i naučava samo letinu. A začelnik kršćanstva je Krist Gospodin.

Kršćanstvo nije nikada naučavalo ni strobovstvo ni četverbovstvo niš sve-će držalo bogovima. Sv. Pavao izričito govori: »Samo je jedan Bog (Rimu 3,30). I opet: »Bog je samo jedan« (Gal 2,20). Zato je i Spasitelj rekao: »Ja i Otac jedno smo... Otac je u meni i ja u Ocu...« Tko vidi mene, vidi i Oca« (Mt 10,30, 39; 14,9). Kršćanski nauk je i rasred pučke škole veli: »Samo je jedan Bog, a u Bogu su tri osobe. Ali te tri osobe nijesu odijeljene jedna od druge, ne su vječno zajedno, jedna u drugoj, nerazdjeljivo sjedinjene, jer imadu samo jednu božansku narav. U prirodu imadu se u to tek neku aličnost, a to je sunce, iz sunca izlazi svjetlost, a iz sunca i svjetlosti ispliva, a opet je sve troje samo jedno sunce.

Tri božanske osobe zovu se jednim imenom Presveto Trojstvo.

Kršćanski nauk za pučke škole veli lo: »Boga ne možemo vidjeti, jer je Onaj, nema tijela. Spasitelj je rekao: »Ja sam istina i život i svjetlost, i koji su u meni, i koji su u svijetu, da mu se klanaju; u duhu i istini treba da mu se klanaju« (Iv. 4,24); Bog je odolio sjeljnoga tjelesnoga čovjeka po-četi, dati mu dobar primjer i kenožno za njegovo okupljenje doprinjeiti krivu na krizu. U tu je svrhu druga osoba presveta Trojstva uzela ljudsko narav, da sve to izvede, jer kao Bog nije mogao ni trpeti ni umrijeti. Zato nije prešao ni žid. Stoga ne stoji tvrđenje: »Kršćanski Bog nije zapravo spiritualno biće, nego čovjek.«

Monoteizam (jednoboštvo) je sada i uvijek bila kršćanska nauka. A najveći učenjak, koji su na licu mjesta pro-čavao kao mislonari primitivne narode, vele, da je monoteizam bila i prvotna vjera u početku ljudskoga roda i svakoga naroda i plemena. Tek maštanje je kasnije stvorilo mnogoboštvo (W. Schmidt: Izvor vjere o Bogu).

Konačno kršćanski Bog nije ni ade-pta ni Nirvana. On je Bog ljubavi: »U to je ljubav, da smo mi ljubili Boga, nego da je On ljubio nas i pošao Sina svojega kao pomiruću žrtvu za grijeh naše« (Iv. 4,10). On je nakon mnogih učenjanih čudesa u korist ljud- skog duha i tijelu umro za nas na krizu i treći dan slavno uskrsnuo iz groba za naše dobro. A to je učinio zato, jer go- vori Gospodin: »Milosrdno biću, a ne žrt- vica« (Mt 9,13). I On daje: »Da sunce o Njegovu izlazi nad zlima i nepravdama i da je kisu pravednima i nepravednicima« (Mt 5,45). Ali ako se netko usi sve to protiviti Njemu, koji je kamen ožani, Gospodin govori: »Zato vam kažem, da će se od vas uzeti kraljevstvo Bo- žje i dat će se narodu, koji donosi go- dove Njegove. I tko pada na taj ka- men razbit će se, a na koga on padne, satri će ga« (Mt 21, 42 — 44).

To je uskrsna vjera i uskrsno navje- štanje uskrsnuća Kristova...

DUBROVAČKI FRANJEVCI IMAJU SU BRVU APOTEKU SVIJETA

Ovih je dana bilo u našoj štampi opseg govora o staroj dubrovačkoj ljekarnici Male Braće, najstarijoj apoteki svijeta. Ta je apoteka još jedan dokaz, koje je zapravo stvarno temelje kulturne cijeloga čovječanstva i nas Hrvata napose: sveučelni, svjetovni i redovni-

Ne zna se točno, koje su zapravo godine dubrovački franjevci omanuli tu svoju apoteku, no smatra se, da je to bilo već godine 1317. Isprva je ona imala služiti samo potrebama samostana prema odredbama franjevačkih pravila, koja kažu, da se mora voditi briga o potrebe bolesne braće. Zbog toga su i dubrovački franjevci sagradili unutar samostana bolnicu i u vezi s njom svoju apoteku, koja je naravno prošla sve faze razvoja nauke, dok se od one primitivne srednjovjekovne zbirke raznih ljekovitih trava razvila do kasnije moderne apoteke. Do godine 1861. ljekarnica se Male Braće nalazila pod svodovima donjeg trijema samostana između sajk kapitula i eskrtelje. Te su je godine po naredbi vrsitatora Fe- licija od Aquile franjevci prečelnik u druge prostorje samostana, koje su bile još prikladnije za rad tadanjih franjevača-apotekara. Te iste prostorje postoje i danas kao muzej, dok se sama apoteka godine 1901. opet pre- stavlja i to u nove, lijepe i prostrane prostorje s modernim namještajem, gdje se nalazi i danas. Time je ona naravno izgubila izgled i čar antiane, sred- novječne apoteke, ali je taj izgled zato sačuvan u spomen toj staroj prostoriji- muzeju.

Samo se po sebi razumije, da sa to- kom stoljeća mnogi od franjevci živo radili u toj najstarijoj apoteci svijeta na promicanju farmaceutske znanosti, a neki su se dovijali i svjetskog glasa, kao na pr. O Vando Kuzmić, koji je pred više od 100 godina svrhu bo- goslovske nauke u samom Dubrovniku, a farmaciju u Padovu, te je zbog svoje učnosti postao članom Botaničko-zoo- loškoga društva u Beču i Farmakolo- škoga društva u Bruxellesu. Ovak je du- brovački franjevac tako proslavio svoju apoteku, svoj red i čitav svoj narod, čuša i dagnasa nazivaju njegovim ime- nom: emarginula Kuzmićana, turbanli- ca Kuzmić, scalaria Kuzmić i t. d.

Neobćno je važna i to, da su du- brovački Mala Braća — apotekari to- kom stoljeća skupili i dragocenu kole- kciju farmaceutskih knjiga. Zbornik »Dubrovački festival 1950«. kaže za njih: »Oni su ujedno najbolji svjedoci vjere naše farmaceutske prošlosti i dok- kaz, da je naša farmacija vazda bila u korak s napretkom farmaceutske zna- nosti u svijetu. A mi možemo dodati tome: ta je apoteka sa svojom bibli- otekom samo još jedan dokaz, kakvu su ulogu naš redovci-sveučelnici igrali u izgradnji kulture hrvatskoga naroda i — cijeloga svijeta.

DUŠA U TVITVI

O svakome bih čovjeku i o svakoj stvari znala nešto reći, pa i rečem — lako i brzo. Samo o Tebi, Bože, mogu reći najmanje. Tko si Ti? Otkad živim, živim sa mnom. Nitko Tebe ne vidi, a Ti jesi. Što nikome ne otkrivam, izliječe mi iz srca u jatu želje, i spušta se jato na podnožje Tvoje. Kad mi se vrati, srce je moje mirno i sretno.

Tko si Ti? Znam o Tebi sve, što su zapislale Knjige i rekli mi Tvoji učenici do današnje zore. Pa ipak, čini mi se, ne znam ništa. Samo na koljenima spoznajem: Ti si otkrivenje najveće tajne, Ti — sama Tajna: Bog, koji se zove Ljubav i Ljubav, koja se zove Bog.

Bože moj, kako sam ništavna pod Križem. Ti se ukazuješ u liku savršene Ljubavi, a ja u liku grijeha. Ti u ljepoti, a ja ružna. Ti u dobroti, a ja u zloći. Ti u istini, a ja u laži. Jer si takav, svijet Tebe odbacuje. Mene, jer sam takva, svijet hvali.

Bože Gospodine! Kada bih mogla zavrijediti, da me Ti pohvališ, to bi bio najvredniji dar, koji bih mogla u životu primiti. Usliši, Bože moj, tu moju želju i drugu — jednaku lo. I treću — jednaku to: Kao jatu ptica izliječu mi želje iz srca i tekaju na Tvoje podnožje, da se na Tvoj znak opet vrate u moje srce. I srce će moje biti mirno i sretno.

PITANJE PROSVJETNOG ŽIVOTA

JERONIM SAVONAROLA

Prvo pitanje, a kojim se sličredno u katoličkom katekizmu, glasi: »Zašto smo na svijetu? Ovo je pitanje zaista najvažnije i najudobniji od svih pitanja koja muče čovjeka i čovječanstvo. Kršćanstvo, kao potpuno i zaključeno gledanje na svijet i život, mora da se zanima ovim pitanjem i mora mu dati odgovor. Čovjek, koji bi pokušao bilo kakav rad, a ne bi znao, šta tim radom hoće postići, ne bismo mogli smatrati ni razumnim ni pametnim. Ako je dakle svako čovjek djelovanje upućeno nekoj svrsi, je li moguće i pomisliti, da da čovjek kao biće nema nikakve svrhe? Ali ne samo da čovjek život na ovom svijetu mora imati neku svrhu, nego i svrhu u svom životu doista čovjek razumne naravi.

Neodoljiv težnjom svoje naravi čovjek teži sreći. On teži trajnoj i nepovučenoj sreći. Ako pronatralno čovjeka kroz povijest, vidjet ćemo da on u ovom životu ne postiže sreću, za kojom teži. U svome fizičkom životu čovjek teži za udovoljenjem svojih tjelesnih potreba. Bilo je uvijek i danas ima i svjetlu pojedinca, koji su stekli toliko materijalnih dobara, da mogu uvijek i u svakom trenutku zadovoljiti svoju tjelesnu potrebu, pak i svaki svoj hir. A ipak, ispitujući život takvih ljudi se smisljivo dolazimo do zaključka, da se ne osjećaju srećnim. Opatimo, da kod takvih ljudi, kao i kod svih ljudi uopće, postoje i druge potrebe, koje se ne mogu zadovoljiti ni zlatom ni srebrom. Poslije raskošnih gozbi, poslije sjajnih zabava, poslije ugodnih putovanja, poslije svih mogućih rascoda ljudi osjećaju u svojoj duši prazninu, koja je tim dužlja, u koliko je zadovoljavanje materijalnih dobara bilo oskudnije. Ovu elančnu možemo sebi protumačiti samo na taj način, što čovjek nije biće samo materijalne naravi. Čovjek je i duhovno biće i kao takav on ima i duhovnih potreba i duhovnih težnji i prema tome on ne može biti sretan, ako uspije podmiriti samo svoje tjelesne potrebe. Njegove je sreće udovoljavanja i podmirivanja duhovnih potreba, postignućem duhovnih težnji.

(Nastavak na str. 7.)

Florentinski dominikanac fra Jeronim Savonarola, koji je svoj život završio na lomač, ostaje sve do danas osoba, oko koje se vode tolike rasprave i tolike polemike. Jeronim hoće da prikazuje bojom slobode misli i prvobornom pobornom protiv crkvenog starješinstva, dok ga drugi hoće prikazati mučenikom Krista Kralja. Na ovaj način oko ove, na ovaj način velike, povijesne osobe, još uvijek lebdii pitanje: mučenik ili pobunjenik? apostol ili izdajnik? svetac ili fanatik?

Da li se nepripravno mogla ocvjetiti velika i zanimljiva ličnost ovoga florentinskog dominikana, jedna komisija dominikanog reda sprema izdanje svih Savonarolinih djela. Međutim, u Torinu je suradnjom povjesničara, pravnika i teologa u zadnji vrijeme izašla knjiga pod naslovom »Aleksandar VI. i Savonarola«. Ova knjiga sadrži tajanstliki prijevod pisma, koja su izmijenjena između pape Borgia i florentinskog propovjednika. Ta pisma su u ovaj knjižnik uokvirna u kroniku tadašnjih događaja i povezana s drugim dokumentima Aleksandra VI., Savonarole i florentinske »Signorie«, koji imaju veze s odnosima, na koje se ova knjiga odnosi. Svaki je dokument, popraćen opaskama, uređenim s mnogo povijesne, pravničke i teološke spreme. Na početku pak same knjige opisana je drana Savonarole objektivnim prikazom povijesnog ambijenta (okoline), u kojem se ova drama odigrala.

Iz ovih pisama Savonarola nam se pokazuje kao jak značaj askeze i apokalipse, koji ima vrlo bogat i ljekovit i vjetrovit, koji se bunu protiv novome paganstva, i koji ostaje vjerna evanđeoskom idealu integralnog (potpuno) kršćanstva. Radi toga potaknut unutarinim pozivom i nadahnut od Boga Savonarola počinje svoje propovijedanje u reformatornu obnovu Firence i Crkve savonarolinske, koja je izazvala i narodu i uspijeva potkrenuti pokret vjerske obnove. Ali protiv sve naliže na savez interesa, koji uništava Savonarolu suženi s pri tome pravom kao oruđem dominacije, pravom, koje je lišeno svojstva pravednosti i ljubavi, pravom, koje je svedeno na suha propisne procedure (postupka).

S druge strane u sredini ove drame nalazi se papa Aleksandar VI., koji je svojim biće izabran za papi, ali koje je potpuno bio obuzet mišlju, kako će je u obitelji uzditi na kraljevsko prijesto-

lje i od nje stvoriti dinastiju. U okolini ovoga pape nalazili su se oni, koji su htjeli uništiti Savonarolu i koji su se koristili slobodni i političkim ambijenta Aleksandra VI. u ostvarenju ove svoje težnje. Savonarola ih je dobro poznao. I zato, dok s jedne strane izražava svoje puno poštovanje prema Papi, koja naziva »Božjim Namjesnikom« i kojemu se obraća s potpunim pouzdanjem kao ocu, kadgod se radio o njegovim osobnim pogreškama, s druge strane nije htio ni mogao priznati papinom zapovijedu one, za što je znao, da su provokatori (izazvali) njegovi prijatelji sproti papinog vijesti, kako je on govorio.

Iz ovih dokumenata se javlja živa sila lika čovjeka, koji žarko ljubi Crkvu, koji sinovski poštuje Pabu i onda, kada se on zove »Aleksandar VI.«, kojemu je na kraju kraljeva možda jedino Savonarola bio iskreno vjeran. Iz ovih dokumenata izbija čovjek, koji nije ni fanatik, ni neuvjerenčan, ni ambiciozan. Naprotiv iz ovih dokumenata vidimo čovjeka, koji ima jasnu teološku spoznaju o prilikama, i koji se poziva na preznanje (točno) odredene propise Kanonske crkve prava pak je islijed toga miran, uravnotežen, gospodar svojih djela i rasvijetljen u svojim odlukama.

Danas, kada Crkva opet proživljava jedno od svojih najljepših proljeća, kada je oslobođena bilo kakvih vremeničkih interesa i poslova, može se mirno pristupiti ispitivanju svih starih zgoda i raspravi prah, koji je bilo okupljen u ovim dokumentima, upoznatij njegovu pravo značenje i napokon ga vratiti na njegovo, koje mu na pravdi pripada i koje povijest mora dati čovjeku, koji je bio jedan od najvećih pobornika Kristova socijalnog Kraljevstva.

KRANJČEVIĆ-VJERNIK

Mnogi misle, da je veliki hrvatski pjesnik Stjepan Strahimir Kranjčević pjevao samo panteističke stihove u stilu »Mojsije i pjesme o noći mrtvih, ili pesništvičke stihove u stilu »Zadnjeg Adama«. No kod Kranjčevića, kao i kod gotovo svih drugih velikih pjesnika možemo naći i mnoštvo misli, koje očit odaju, da je pjesnik u dubini svoga nemirnoga srca ipak bio kršćanin, vjernik.

Već je davno objavljena sačuvana Kranjčevićeva korespondencija s nje-

govom suprugom Elom, dok je izjavio od knježe »Ljescan« i tu govoreno »nalazimo« pisma u Rome, pisana u časovima najveće iskrenosti, te bi spomenimo i saaxao ime Božje: »Dat (a vjetru Boga, Smlju) se, Bože, ili jedninstavno »Bože« i t. d.

I u bezbroj svojih pjesama Kranjčević spominje Boga i lijepo govori o Njemu. Na pr. u trećoj pjesmi ciklusa »Ja program«, pjesnik kaže, da je danonice molio Boga, neka mu dade svijet za Hrvate. U 12. pjesmi pak očito vidimo, da je pjesnik u času svojega »klaska na bogoslovske studije u Rim imao čvrstu odluku, da danas-sutra postaje svećenikom.

U pjesmi »Bog i Hrvatsi kaže pjesnik — da bi te dvije riječi — Bog i Hrvatsi — morale biti na uma mladencima u času njihova vjenčanja, u času rođenja njihove djece i svakom drugom prilikom. »Da, svaki i kad god kojekdoga do groba neka to nam bude vjeronajve svetoe.

Značajna mu je u tom anialu i pjesma »Olgotae, u kojoj Kranjčević najprvo ocvrtava bol Epapetla za Krista, a onda dovodi pred Njegovo patničko drvo ljude, koje je shrvao tešak udar. To su on prevareni, zavedeni, bez nade i vjere, te pjesnik molu za njih: »Apetoga: Misereere, misereere! (Smlju se smlju se!) Zloduh je crni došao i po svijetu sile svjetla sproklete sjeme, Smlju se zato nama, Gospodine, veliki, pjesnik — kad dođe u svoje čarstvo i u pjevanje. A pjevao je Kranjčević kao malo to i o papinstvu! Kad se g. 1893. čtav katolički svijet spremao na proslavu 50-godišnjice biskupovanja velikog socijalnog Pape Leona XIII., javio se zaslanom pjesmom »U slavu pedesetogodišnjice Leona XIII.« pjesnik Sillivue. Tu je pjesmu objavio u »Vrhbosni« i recitirao ju je na spomen avestantski u pjesničkom rodnom gradu Senju 19. veljače 1893. Glavna je misao pjesme: »Vjeh: Grad slavil veliki dan, no to nije Titomir Cezara Augusta, koji je čitavom svijetu kovao okov, već triumf Petra, prostog ribara iz Galileje. Prema Petrovu trgu sada izlazi i izdaleka ljudi »broje svoj svetovnjak nam vjeka« (t. j. radni život), i traži ruku, što vodi k Istini. Na koncu ove veoma zasnećene pjesme Kranjčević poziva Pabu, neka i nama u srcu rasplati svoj plamen:

»Da uzbuđeno borci Isusov.
U slavu Boga, sreću ljud — Amen!«

SELJAK BARBA LUKA

Piše mi dobi prijatelji:
»Moj tebi je volio tri stvari: pipu (talu) u otliku u ruzariju (krumcu) i pipu u veselje gozbi i u domovlja. Uživlje žuljuje na rukama i hranja ga, a ruzarij mu je doč mir i zadovoljstva, po njemu je moj otac pošao u raj. Još je uživao puno u mladosti t. j. u mladom svijetu, a među tima ljubio je silno djecu svoju i unučad, naročito one sične unučice.

Tako je živio barba Luka. Cijeli život proveo je u svom selu na našem drevnom i najljepšemu selu, punom maslini i borova. I sam se poznao svojim najvećim borom u cijelom kraju, i tu je doživio svoje 83 godine.

Svako veil, da je bio naročito drag i čestit. On je osvajao polako, a sada je sve trajno osvojio. Čime? Najveća vrijednost mogla oca bio je mir sa sobom i s drugima. Nije se on osnivao na jakim živcima, jer se i moj otac znao baš muški uzrujati. Njegov mir ostavao se na čistoj svjesti. Na vjenu u Provideniji i u zadovoljstvu u sudbom i svojim teškaškim poslom, od kojeg je živio kao i sv. Izidor seljak. Na licu si mu očitao toletojevski zanos i ljubav za zemlju, dok bi pustajući dimove iz svoje pipe govorio: »Kad bi ovi ljudi bili u redu, nijedan kraj ne bi živio tako teško.«

I kad toga je mizilo, u kojem se polju sutra prevrtati zemlju zauzet skrbnom mišlju, boće li kaka muška ruka njegove krvi nastaviti leti posao i sprječiti, da mu ne propadne tati i muka. Najveći do života proveo je na brdu »Mironovce«, pod vedrim plavim nebom i pogledom na modri morski put, kojim je Hektorović nekada sa svojim

dama težačima ribarima Paskojem i Nikolom išao u posjet nekadašnjemu Marulićevu boravištu u Nečujan na Šotli. Mironovce je barba Luka iz kamenjaka pretvorio u pravi lozin vrt. Izdaleka si vidio dim od ognja, gdje on pripaljuje svoju pipu i počinje smijati, da je danas barba Luka gore. I u tešim danima našio se uvijek goriva za njegovu pipu. Kad je za prvog rata uzmanjako, snašao se on, pa barba Luka udri po laču od kumpira. I a tim je on bio zadovoljan.

Luka nije bio neka snažna ličnost. Iako njegov je ugled bio visok i nitko o njemu nije htio reći, da je pravedan, nikome ne bi ništa našao učinio, pa ni malom djetetu. Zašto su ga voljeli odrasli? Zašto djeca i mladež, ako nije bio čovjek autoritativnog nastupa? Zar samo radi njegova vedra humora, kojim se odlikovao?

U djetelju od toga da vjerujem u dostojevskijsku poslovnu dobrotu, ali primjer moć oca pokazuje, da svjesna pravdnika dobra i poštenje izaziva nužno djelovanje neprocjenjivih moralnih snaga. Da, pokojnik je bio pravedan, iskren i uvijek istinu govorio, bio je dobar. Dobrotu njegovu i ljubav osjećali su ljudi i djeca, ona je proljetala iz njegove ljubavi.

No rekao sam ti, da je čuvao i hrvalo starinske običaje, suvjetstvo i državljanski gostoljubivost.

Čuvao je i svoje samo one, što je stekao svojom mukom. Stečevo je štedito kao Bazilijev seljak, pa, makar je bio baš stromah, nije u brojnoj obitelji doživio težih osnova, kakve su u naše doba, baž znati vidjeti i bogatiji. On je štedito; ali najmanje za sebe. Trebao si vidjeti, kako je priznao gošta. To je za barba Luku bila čast i sretna prilika, da se s čovjekom na svom stolu može razgovarati i provelati. Baš kao kod seljaka Ofela, kojega je Horacije kao uzor seljačke umjerenosti, gostoljubivosti i čestitosti objektovalo u svojoj satiri.

Bio je osjećajan, pa čak i »nagao čovjek. I on je i te kakvo mnogo želio i odriekao se, čitilo vjeruje i zapostavljanje. Čitao je i živio se, a živio se, a živio je neki nevaljalo oklevetao kod tuđinske vlasti. Time mu je naneo veliku eramu u mjestu, a srećom, da kod okupatora nije i gore prošao.

Onda je teško obolio. A barba Luka je otišao, da ga posjeti pitajući za zdravlje i da ovaj ne bi utro misleći, da mu nije je opravdo.

Čitao sam me još, čime je moj otac osvajao i pobijedio? Kad sam ga video, kako strpljivo podnosi uvrede, sa sebnjom sam se pitao, kuda će on doći sa svojom dobrotom gutajući bol u sebi. Preda mnom je posljednja očeva sila — na kriku mu unuk — »nivojivo dijete — najveća barba Lukina želja i nada, da ga ima tko u imenu naslijediti. Po čemu je živio? I čime je živio? Ona bijaše odjeka njegovog kćeri Dominkanke. Njome uvijek mile oči ovdje mu budu, ona čuva i njeguje svoje najdraže biće — oca, barba Luka. On je radi pada i udarca nekako oružje — 83 mu je godina. Ali kod tih bijelih krlja, što

ga čuvaju, ni smrt se ne unudoje blizu. Svakog dana bio je stajali, ali strpljivo i istina njegova motika sada nešto sve dalje otišla za vratima u koozbi. Ali gledaj, barba Luka ne ocvajava njegov humor, on hrabro potaje prstom svoju pipu. I njegov djet je pripalio iza posljednjeg pomazanja i kasnije izdahnuo. Kad više bijelog bija njegove kćeri i za nj nije bilo, smrt je iskorištala priliku, probrala se do njega i ... on je išezao. Otišao je svojoj Eri, koja ga je prethodila 13 godina ranije. Ta on je i za njena odlaska živio samo u misli i molitvi na nju. A na kraju Bog mu je bio milostiv kao nikada prije. Otišao je ...

A kako je otišao? Digao se, pišu mi, rano i pošao do crkve nađe drage Gospe maree Dolca. Primio u sebe Boga, vratio se sam, ne zaustavljajući se na nikim, da ... legne.

Ali tada je motiku zaboravio, i a pipu odložio. Tek ruzarij (krumcu) držl u mršavin rukama, mišjeo ga s uzdašima Boga i Majci Božjoj, i puštao, da ga nastave djeca ako njegova posljednjeg kreveta. On mu je stepenica za nebo.

U trajnoj, svojoj uspomeni živjet ćeš, pravedni barba Luka, ispred svih pučanika, u uspomeni 28 djeca, unuka i praunika, u uspomeni starinske tvoje Ploče!

Sagrado si sebi spomenik trajniji od mjedi, graden vječitošću dobrote i pravednosti. Da si si ostavio najveće blago, sve bi pogorio za Tvoju sveću uspomenu, oče!

Dragi, dobi barba Luka, čestiti, stari težeće!

Eto, talak ti je blo moj otac — barba Luka, tešak s naše hrvatske Masdesire — dragoga našega oloka Hvala, ra.

RAZUM - VOLJA - VJERA

Dvimo se ljudima, koji mnogo znađu. Užitak ih je slušati, kad im riječi vjšto pričaju uz predmet, o kojem govore.

Ljud, su uistinu mnogo toga pročitli.

Golemi datokozima približi se svom oku na udaljena nebeska tijela. Proračunali su puteve svakoga pojedinog planeta u njegovoj svemirskoj obitelji.

Prevarali su stare, već pozujele i prašnjave isprave, da bi saznali povijest roda ljudskoga. Pisani spomenici bi su premlati, da bi zadovoljili dušnu ljudske znatiželje. Prevarali su zato utrobu zemlje, da u njoj nađu, iz vremena daleka prije pisanih spomenika, na okamenjama ut mutu povijest o djelatnosti ljudskoga duha.

Podvrgli su različitim promatacima zračne vjane, kao što i morake dubine. Zrakoplovac se smjelo, poput orla, navio nad naš mal svijet, da ga promatra s ptičje perspektive. Romilac optuženo zaviruje u bogato carstvo života, kojim vrve nepregledni ocean-ski prostori.

Sav ogranski i anarganski svijet nije potaknuo čovjekova znatiželja. Iz svega toga znađe čovjek u prvi okrepnjulji lijek, ali i poročiti zvanje, koj mu podržuje korjen i rastoči ga.

Ljudski um htio bi odgovoriti na svako pitanje.

I ipak, besirajući svemirski prostor: ostavljaju u našem umu trag upitnika.

O pisanim upravnima sumnjamo katkada da nisu možda krivotvorene, a predhistorijske skupine dobro su znale za mogućnost svoje počinjanje.

Poletjele doista kilometarima u visinu ili zaroniti na dno najdublje mora, još uvijek ne daju jasan odgovor na najzbuđivija pitanja: otkuda, i kako i zašto?

Odgovori na ta pitanja nije više stvar noža što reže, kao ni bato, koji razbija. To nije više područje ljudskih osjetila. Tu i razum, prepustan sam sebi, koleba se i gubi sigurnost. Niko tu ne pomaže znanje i vjština, nako treba izrežiti dio bolesnoga uda i vratiti mu zdravlje. Čovjek je dostatan razum da sa svom sigurnošću prakćena kako treba složit, stroj koji će povući velike terete, koji će ga zamijeniti u mnogim poslovima i otkinuti mu život. Brzo ćemo razabrati, koja je biljka ljekovita, koje je podnebnije povoljnije za zdravlje, kako se korast primarno bogatstvo. U svim tim i sličnim pitanjima osjeća se ljudski um potpunim gospodarom.

Čim iskruno premda pitanja otkuda, kako i zašto: naš um zahvati vrtloglavca.

Nafete li se na rubu dubokoga ponora, a pat je od te bolesti prihvatit i sjaj. Odbiti ruku pomoćnika bilo bi samoubojstvo.

Čija je, kako i zašto? Vjera odgovara na ta pitanja sa čvrstom sigurnošću. Ona spašava naš um, da ga vjher sumnje ne stroval u bezizlazno pravilju. Odbiti pomoć vjere, znači isto što i pasti u očajnički bezdan.

Razum ima svoja vrijednost, koja može pogrešiti. Vjera ima svoju svršanu izvjesnost, a buduću da obvodje od Boga različito prošle, ima u ovom zajedničkom postanku od Boga apoluntnu sigurnost, da se neduosobno slati, ali uz uvjet, da razum dobro vrši svoj ponos, i vjersko naučavanje da je vjerno. (— Sertillanges O.P.)

PJEVAJU BOROVI

Sunce priča priču mladim borovima

O svijetlu i ljepoti,

O Andreolisk korovima

Tamo sa neba visoka.

Sunce uči pještice te nebeske

Uči mlade borove,

I kada vjtar nadode,

Sumom prođe —

Pjevaju pjesmu mladim borovi: —

O svijetlu i ljepoti

Ko Andreolisk da pjevaju korovi.

BARABA

NAJVEĆE ZVONO U SREDNJOJ EVROPI

vikali: »Slobodu, slobodu duše i misli! Ovi su poljubili Njegovu obeću i molili su Ga očima, jer su im usta bila još puna blata.

Tako je njih bilo sve više i više, jer su im pristupali osakaćeni, hromi i gubavci i svi, koje je Baraba unesrećio. A mnogi među njima su se udarali u prsa i molili Ga da im otkazni, kad će morati vikati: »Nazarencu kad bi vikali: »Mir, mir, mir na zemlju! I uvečer slugi su u Jerusalem pred dom Pilatov.

Pilat je sjedio u trijemu i večerao zajedno s Barabom, ubojicom. S omaršćenim i sjajnim lemnim sjedeli su ovdje. Iz bokvih i zlatnih posuda pili su skupa vino i ječi dobra jela. Skradno-crven talas svjetlosti je nedaleko.

A Nazarencu dođe pred trijem s mnogim ljudi, koji su Ga sljedili, podigne svoje probodne ruke i blago progovori:

— Blagdan Pashe još nije prošao, Pilate. Pisano je, a i običaj je, da u vrijeme Pashe oslobodim jednoga od osuđenika, kojega narod zaželi. Narod je bio zaželio Barabu, i ti si mene iz raspeo. Ali ja sam marao ustati iz groba, jer sam vidio, da narod nije htio ono, što je učinilo Ovi ljudi ovdje iz mene upornisi su Barabu i sada hoće novu ispravu. Pitaj ih ponovo, kako je zapljano u našim knjižama.

Pilat se zamisli, zatim slagne ramenima, pođe do ruba predvorja, začudno pogleda masu i reče:

— Nisi dadeš, koga da oslobodim: Barabu ili Nazarencu?

Sada im On dade znak rukom.

Odjednom nastane zvižduk i kao grom zagrmljela je masa ljudi i čulo se samo: Barabu.

I s užasom gledali su jedan drugoga, jer je svaki od njih jasno vikao: Neza-

renca.

A Učitelj je pobijedio i otkrećući se pogleda ih i propozice je lice svakoga od ovih, ali od svih ovih lica stvorila se u večernjoj tami samo jedno lice ogromna glava, čije krivate oči su podmućno sijevale, a iz otvorenih rajla sukijalo je »Baraba« kao da bi hoptalo: »Smrt, smrt, smrt!«

Pilat je smeteno podignio svoje oči i rekao Mu:

— Ti vidiš...

A On klatme glavom, šuteći uspane se uz stepenice i pruži ruke izvršiteljima. Da Ga ponovo vežu.

A u predvečerje trećeg dana prošao je On kroz uska vrata groba i šuteći se spuštao na put. S obje strane dimila se garika iznenada, na dnu garice. On ugleda jednoga od onih, koji su pred Pilatovim domom vikali za Barabu. S pocrnjenim ležnikom ovaj je blejao na uređene oči.

— On se zaustavi pred njim i tiho reče: — Gle, ja sam!

Ovaj podigne oči prema Njemu i počne riječi:

— Rabbi! Rabbi!

Učitelj blago nastavi:

— Ne plači. Ustani i pođi za mnom. Jer ja se vraćam u Jerusalem, pred dom Pilatov i tražit ću novu ispravu o meni i o vama, koji ste izrabili Barabu, a kojima je Baraba ova garika učinio.

I bijednik se s mukom podigne i privuče svoje skute.

— Učitelju, zvaog je ovaj gušević se u suzama, o Učitelju, ovo me, idem. Reci mi, kako da se spasim. Reci, što mi je činiti. Reci mi, što treba da govorim.

— Ništa drugo, govorio je On blago, nego to, što bi morao što reći pred tri dana, kad je Pilat ustao u predvorju sudnice i upitao: Koga hoćete da oslobodim, Barabu ili Nazarencu?

— O, ja ludu vikao je bijednik, udarajući se šakama po glavi, o ja luda, koji sam vikao: Barabu, Barabu, premda je ovo učinio i od mene.

— Dobro, nižno je nastavljao Učitelj, dođi sada sa mnom pred dom Pilatov i ništa ne brini. Samo pazi, kad budem dao znak, povikaj čes i podiđi plaćima i iz svega srca: »Nazarencu!« kao da bi vikao: »Moj život!«

I ovaj Ga je sljedio.

Putem su susreli druge bijednike, kojima je Baraba oteo kuću, ženu i diecu i iskopao ih. A On je tiho dodirivao njihova ramena i govorio:

— Da sam. Pođite sa mnom u Jerusalem, i kad vam dadnem znak rukom, uzvikajte: »Nazarencu!« kao da bi uzvikovali: »Moj dom, moju djecu, moje oči!«

I ovi su Ga sljedili plaćudi od čije.

Putem su navlazili još na ljude, čiji su ruke i noge bile povezane užetima i privezane uz kotače. On im je prišao, razgovor uzeta i rekao:

— Poznam vas. Vi ste bili pjesnici, koji ste pjevali zapanne pjesme o duši, koji ste pjevali zapanne pjesme o duši. Pošlite sa mnom, kad dobjete znak rukom, povikajte: »Nazarencu!« kao da bi vikali: »Moj dom, moju djecu, moje oči!«

— Poznam vas. Vi ste bili pjesnici, koji ste pjevali zapanne pjesme o duši, koji ste pjevali zapanne pjesme o duši. Pošlite sa mnom, kad dobjete znak rukom, povikajte: »Nazarencu!« kao da bi vikali: »Moj dom, moju djecu, moje oči!«

— Poznam vas. Vi ste bili pjesnici, koji ste pjevali zapanne pjesme o duši, koji ste pjevali zapanne pjesme o duši. Pošlite sa mnom, kad dobjete znak rukom, povikajte: »Nazarencu!« kao da bi vikali: »Moj dom, moju djecu, moje oči!«

Još su svima u pameti izvještaji iz zadnje godine rata kad je neko njemačko tajno oružje, nazvano »Vie (cikaj: »fau jedane), iz nepoznatog mjesta na Zapadu ugrozavalo Englesku. Radio se o raketaima, koje su letjele u velikoj visini, i te noćne bombe brzinom. Poslije rata upotrebljena je jedna njemačka raketa avionskog tipa, zvana »Vze (cikaj: »fau dvar), u čisto znanstvene svrhe. Ugrađeni su bili različiti fizikalni aparati za mjerenje, zatim i jedan fotografski aparat s potrebnim automatskim napravama. Tako je u Novom Meksiku s visine od 160.000 metara (160 kilometara nadmorske visine) snimljena neka površina od oko 500.000 četvrtih kilometara. Što to znači,

može si čovjek danke predložiti, kad se sjeti, da na pr. eljeza Francuska ima oko 500.000 a Švicarska oko 41.300 kvadratnih kilometara. Na navedenoj se slici može lijepo razabrati, da je zemlja okružila. Obični koji se palaze oko ljetovanja, izležavaju, kao da leže na zemlji...

Tako se i ovom prilikom pokazalo, da je svaki ljudski promakaz »dvojezični maše, što je prvenstveno imalo da služi uništavanju ljudskoga života, to sada stoji u službi nastojanja, koje ide za tim, da čovjeku poboljša svjetlo života i da mu usavrši znanje. Ali je i obratno — bilo pronalazaka, koji su usprva stajali uključivo u službi humanih ciljeva, a koje su zaraćene stranke iskoristivale u manje plemenite svrhe.

Te činjenice namuču čovjeku pitanje, što si ga čovjek i inače bezbolni puta postavija, naime, da li se napredovanjem tehnike čovjek i sam obogaćuje i umanjuje. Ili je (kao, da je čovjek avioni novim izumom samo više ugrađen, dakle, stavljen u veću životnu nezavisnost? — Činjenice govore za ovo posljednje. Zato spas čovječanstva ovisi o nutarnjoj obnovi čovjeka, a ne o njegovim izvanjskim uspjehima, »Jer što koristi čovjeku, ako egiči svijet dobije, a dušu svoju izgubi?« (Mt. 16,26).

Zemlja snimljena sa 160 km nadmorske visine

Još su svima u pameti izvještaji iz zadnje godine rata kad je neko njemačko tajno oružje, nazvano »Vie (cikaj: »fau jedane), iz nepoznatog mjesta na Zapadu ugrozavalo Englesku. Radio se o raketaima, koje su letjele u velikoj visini, i te noćne bombe brzinom. Poslije rata upotrebljena je jedna njemačka raketa avionskog tipa, zvana »Vze (cikaj: »fau dvar), u čisto znanstvene svrhe. Ugrađeni su bili različiti fizikalni aparati za mjerenje, zatim i jedan fotografski aparat s potrebnim automatskim napravama. Tako je u Novom Meksiku s visine od 160.000 metara (160 kilometara nadmorske visine) snimljena neka površina od oko 500.000 četvrtih kilometara. Što to znači,

može si čovjek danke predložiti, kad se sjeti, da na pr. eljeza Francuska ima oko 500.000 a Švicarska oko 41.300 kvadratnih kilometara. Na navedenoj se slici može lijepo razabrati, da je zemlja okružila. Obični koji se palaze oko ljetovanja, izležavaju, kao da leže na zemlji...

Tako se i ovom prilikom pokazalo, da je svaki ljudski promakaz »dvojezični maše, što je prvenstveno imalo da služi uništavanju ljudskoga života, to sada stoji u službi nastojanja, koje ide za tim, da čovjeku poboljša svjetlo života i da mu usavrši znanje. Ali je i obratno — bilo pronalazaka, koji su usprva stajali uključivo u službi humanih ciljeva, a koje su zaraćene stranke iskoristivale u manje plemenite svrhe.

Te činjenice namuču čovjeku pitanje, što si ga čovjek i inače bezbolni puta postavija, naime, da li se napredovanjem tehnike čovjek i sam obogaćuje i umanjuje. Ili je (kao, da je čovjek avioni novim izumom samo više ugrađen, dakle, stavljen u veću životnu nezavisnost? — Činjenice govore za ovo posljednje. Zato spas čovječanstva ovisi o nutarnjoj obnovi čovjeka, a ne o njegovim izvanjskim uspjehima, »Jer što koristi čovjeku, ako egiči svijet dobije, a dušu svoju izgubi?« (Mt. 16,26).

Najveće zvono na svijetu ima Kremij u Moskvi. Ono počinje iz god. 1533. a zove se »Car Kolokol«. Zvuk mu je dubok, tako dubok, da u svijetlu tonova predstavlja pitanje, koje se jedva da de riješiti. Po veličini silijede dva skoro jednaka zvana: veliko zvono Naše Gospe, katedrale u Parizu, i carsko zvono katedrale u Kölnu. Naredno najveće zvono je veliko zvono katedrale u Beču. Za ovo se tvrdilo, da je imalo neku malu pogrešku, a oštećeno je od ratnih događaja. Skoro po svršetku rata pristupilo se skupljanju dovoljnih priloga, da bi ovo historijsko zvono — u svinovini nalazi se materijal od turskih topova iz vremena opsade Beča! — dobilo svoj novi, možda još »zvuniji« oblik. Lijevanje zvona takvih dimenzija posebn je problem, a obično ne uspijeva kod prvog pokušaja. Zato je zabrinutost bila velika. A ipak je novo zvono kao najveće zvono u srednjoj Evropi trebalo na Badnjak 1950. najsvetiji »mir ljudima dobre volje«. Bilo je proizvedeno i to, da bi se zvono iz Linza, prenelo u Beč brcdom po Dunavu, i to brcdom, koji bi po prvi put prešao demarkacionu liniju...

U Sv. Florijanu kod Linza sagradili su naročitu visoku peč, u kojoj bi se ugrlijala zvonovica od dvadesetpet tona na 1300 Celzijevih stupnjeva. Za svega osam minuta trebala je onda užešana masa ispuniti predviđenu formu, da bi nastalo zvono visoko sedam metara, a koje bi u promjeru imalo dovet metara.

Visoku peč naložili su 25. listopada prošle godine, najveće. Sutradan poslije podne pokazao je toplomjer 1200 Celzijevih stupnjeva.

Samom prizoru lijevanja zvana htjele su prisustvovati crkvene i civilne vlasti. Bilo je prisutno i građanama. U tu svrhu bila je podignuta visoka tribina. Pred sam čin, kad se na komandu munjevitom brzinom imala otvoriti naprava, da bi se užešana tekuća bronca izlila u formu, radnici su skinuli kapu i molili Očemaš, iz daljine se čula glasba i korolno pjevanje...

Nezaboravna je »pjesma o zvonu«, kojom je veliki Schiller podigao trajan spomenik lijevačima zvana, njihovom odgovornom, teškom poslu, a još više samom zvonu, koje kao da u svine serkama tamo gdje »pravila životom vjernika, pompujući ih na njihove glavne dužnosti, redajući se s njima u svim većim prigodama, plaćudi s njima u svakoj žalosti, najviše u samom času smrti — na prijelazu u doline suza u onu nezavisnost, iz koje čeka »rajka domovina«.

Nestipljivo su na visokoj tribini čekali na veliki historijski trenutak. Čula se komanda. Formula se počela puštititi... Ali gje, najjednopus se pod tribinom počeo širiti dim, vatrogasci su stigli i u sekundi goštili su brzo, ali disciplinirano napustili tribinu — brzo i bez panike. Što se bilo dogodilo? Forma nije bila dorasla uvjeti velikoj zadaci. Oko pet tona materijala nije se pokorilo plinaski određenom nutu, nego je neposlušno krenulo svojim putem — po vlažnoj zemlji do drvenog stupca tribine...

Na svim se licima opažala velika poštenost, ali ne i očaj. Predstavnik civilne vlasti je odmah na licu mjesta izjavio: »Stvoriti ćemo sredstva i za drugo lijevanje. I to opet dobrovoljnim prilozima... Ako sve uspije, dobit će »Steffli« (sv. Stepan, kome je crkva posvećena) u Beču svoje veliko zvono na proljeće 1951.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

Hoće li drugi pokušaj uspjeliti? To na niko sigurno... »Cariko« zvonos kölnske katedrale uspjelo je tek kod trećeg pokušaja.

UMRI I USKRŠNI

Umri kao zrno u zemlji, da uskrsneš ko iz zemlje cvjet. Umri u Kristovu u svom srcu, i uskrsni za bolji, neumrlj svijet. Pa grobnicu neka tvoju i najteži pokrije kam.

rastopit će se on kao snijeg, rastopit će ga Uslisa plam. O, umri svijetu i davlu u sebi, ga trpio kao Krist i ko Job, da umriš, ali buduć tvoja smrt bit će svjetliji tvoj grob.

Neki engleski Ukrsni običaji

Engleski zovu Ukrs Easter, a to je nastalo od imena anglosaksonске божице Eoster. Eoster je bila božica proljeća i zore i slavila se u travnju posebnim svečanostima.

Kako je poznato, slavio se od g. 325. Ukrsna se prva nedjelja i za punog mjeseca u proljetnoj noći, kada se na tom mjestu, kada se priručno budi od zinskog sna i kad je bio proukazuje novi život. Od davnine je bio običaj da se na Ukrs kuće crkve i kuće cvijećem i zelenilom, posto je uveden gregorijanski kalendar, koji je pomakao dane za jedanaest prema starom Julijanskom kalendaru, to je bilo gotovo nemoguće, jer onda je i njegovo kalendar, kao i njegovo cvijeće i zelenila. Moralo se odustati i od toga, da se u kućama pogasе vatre i iznesu iz stanova sve stvari nagorjele i da se temeljito očiste kuće, i to radi opore klime, koja vlada u Engleskoj. Ali i danas se još za taj dan očiste kuće i nema od njih i prazni drži, da bitou kuće, gdje se to ne bi uradio, zadatka netrga.

Ujeda se vatra na Veliku Subotu iskrene iz kremenai i njome se pali ukrsna svjetla i ukrsni kresovi, i ona podžeka ljude na čistoću i unutrašnje pokvećenje.

Ujeda se vatra na ukrsne svjetle u Engleskoj bile prave gročnice, pa je prinjurice ona u vestminsterskoj opatiji težila 300 funti, oko 150 kg. Jaja se drže simbolom (znakom) uskršnja i novog života i radi toga su se nosila u crkvu na blagoslov, ali i poradi toga, jer se nisu smjela jesti u Korizmi i zato se kod blagoslova molimo, da ne bi ta hrana, od koje su se bili odvili, ljudima naškodila. Za taj blagoslov propisao je Papa Pavao V. ovu molitvu: »Blagoslovi, o Bože, ovu tvojevinu, da bude zdrava hrana tvojim vjernim službenicima, koji je, zahvaljujući Tebi jodu, poradi Ukrsnuća našeg Gospodina Isusa Krista.«

Od starine bio u Engleskoj običaj, da su se ljudi na Uekrs darivali jajima. U novije vrijeme ta su jaja najčešće iz čokolade ili iz kartona i sjedaju na nekadašnje tvrdo kuhane pisanice, bojadisane crveno, žuto i zeleno. Kraljevi su nekada toga dana derivali u Engleskoj službenike jajima, pa se primjericu u računima »izdatka kralja Eostara i iz uk. 1290.« spominje izdatok od 18 penja za 450 jaja.

Nekada je bio običaj, da su na ukrsni ponedjeljak bila djeca od kuće do kuće i sabirala jaja od ukročana. A onima, koji ih ne bi dali, željeli su da bi im koke nosile mučke, a kokoti legli kamejcu.

Uz ukrsne pisanice povezani su i drugi načini običaji, koji se održave do danas. Tako kuznjaci s pisanicama po obroncima parikova i kotrljanje po cestama, dok se ljupine od jaja ne zdrobe.

U zapadnom dijelu Engleske držao se sve do nedavna običaj, da je pastor obilazio na Ukrs kuće uglednijih članova opštine i darivao svakom članu obitelji kolač. Dječak se opet nosila u crkvu dva velika kolača i dijelila među mladić. G. 1843. zabranio je taj običaj parlament, jer da je praznovjeran, pa je njego toga određo, da se tog dana dijeli kruh sirotinji.

Sve do g. 1864. bio je običaj na oisfordskom sveučilištu sjediti kladau. Na Ukrs se je najme unosi u sveučilišnu snu (dvoranu), teška klada obična zvončasta, a rektorov kuhar i kuhare pomoćnik stajali su po strani u bijelom kaputima i kapama i rukavima, a rektor i kapetan, na drugom je bila mesarska sjekira. Kad je došao rektor s profesorima, uzimali su rucem u ruke sjekiru i udarali su po kladi, a kad je nisu mogli presjeći metali su nožem u tanjuru za kuhara i njegova pomoćnika. Ne zna se, ni kada je nastao taj običaj, ni otkada je potekao. Zavrlo se, da enaj, koji presječe sjekirou kladau, sjetece pravo na sve nepokretnosti tog kolača. Ma da je bilo upravo nemoguće jednim udarcem presjeći tu klada ipak se anataro parlamentu ponukanim da poreče to kazivanje.

Bilo je prije još i mnogo drugih običaja, koji su bili povezani s proslavom Ukrsna u Engleskoj. Tako nekada želeće pašete, kotrljanje boca i bacanje silico. Dugo se vremena održalo i to, da se na taj dan jasio po ulicama grad-

IZ FRANCUSKE KATOličKE NOVIJE KNJIŽEVNOSTI

U tri djela istaknutih pisaca. U ovom sezoni izvodi se u pariskoj Velikoj operi slvana Darc na lo-mačić od Paula Claudela, oratorij a glazbom Artura Honnegera. U tom djelu, koje je bilo izvedeno po prvi put prije rata u Bruselu u Švicarskoj, a u Francuskoj u Orleansu 6. svibnja, veliki pjesnik je prikazao na usta same velike francuske švicelice i junakinje kao neki oavrt na njezin život i na njegov smisao u očima Božjih osnova. Ljudi na umoru kaže pjesnik, vide u ovom posljednjem času sve dogadaje iz života života, kojima smrt daje njihov ikonaci smisao. Tako je sv. Ivana, bez sumnje, na lomai u Rouenu pregledao, čije francuske švicelice i junakinje od Domrencha du Rouena, pri čemu joj se objasnio duboki smisao svega toga po

osnovama Božjim. I sam Oratorij Claudela u Honnegera muzika postigli su apsolutan uspjeh, i kritika govori s velikim poštovanjem i s udiviljenjem i u samom djelu i u njegovoj izvedbi. Hebertovou kazalište u Parizu, izvodi u isto vrijeme Maurineou dramu »Ogan na senjaj«, kojoj pjesnik smisao kaže što mu je već poznano — zasje u vrlo osjetljivi moralni problem ljubavne sklonosti između brata i sestce. Istina je, da je taj motiv neugodno djelovao na mnoge katoličke gladoce, iako svi priznaju, da ga je Mauriac oprezno iznio i pravilno riješio, naime amno nije moguć, ali ne i kao počinje — grijeh, ali treba se baviti ljubovom i ovom na kopuene zvijeri. U avemirjima oko 120 ljudskih naseobina, koje se nalaze rasute duž obala, radi ribolova i uvoza proizvoda. Ovi dolaze gotovo isključivo iz zemlje matice, Danske, koje vlada monopolizira trgovinu. Glavni postotak izvoznih artikala odnosi se na bakalar, usoljeni rib, riblje ulje, koze polarskog medvjeda, srebrne lisice i sol. Glavni grad Godthaava, na zapadnoj obali, nema više od 1500 stanovnika. Na istočnom dijelu otoka nalazi se gradić Angmangssali. Ostala su maleća razasuta naselja.

Pod svakliven uslovima Eskimi vode osobiti način života. Oni žive u malim skupovima od nekoliko obitelji. To su njihova sela. Ali se Eskimi malo država na jednome mjestu, Gotovo svake godine oni se seli od sela na selo, želeć pogodna mjesta za lov. Odljazi na

Kultura koptovka i društva mjerljivo potonu u svojeje snazi se uspjeli približiti ovim idealima, koliko smo uspjeli, da ove ideale ostvarimo u svoene životu.

Kao ni materijalne tako se ni duhovne vrednote ne nalaze u samom čovjeku. One se nalaze izvan čovjeka i cijelo čovječje nastojanje se sastoji u tome, da upozna b'tnost tih vrednota i da ih zatim u svoene životu ostvari. Materijalne vrednote se nalaze u stvari. Na to se čovjek teži, da privedu što je više upozna, da otkrije zakone njene djelovanja, da bi pomoću tih zakona mogao sebi potčiniti prirodne sile i upotrebiti ih za podmirjenje svojih tjelesnih potreba, za užljepšavanje svoga tjelesnoga života.

Vrednota, dobrota i ljepota su duhovne vrednote i one se objektivno ostvaruju u duhovnom svijetu. Ove vrednote postoje u svojoj potpunosti i pojavi samo u b'ću, koje je savršeno čisti duh, koji u sebi ima uzrok i početak cjelokupne materijalne i duhovne stvarnosti. To b'će mi nazivamo Bogom i samo On posjeduje u sebi ostvarenje potpune isline, savršene ljepote i neograničene dobrote. Tadi toga čovječji duh, kao si-ka Božja u čovjeku, nedodoljivo teži Bogu, nastoji, da se sjedini s Njime, da Ga u potpunosti posjeduje. Ako b'ćno istinski i objektivno ispitati ona nemirna istraživanja utečenjaka, ona grončava stvaranja umjetnika, ona neumorna nastojanja najboljih među ljudima, da u životu čovječanstva ostvare poredak pravde, ljubavi i sveopćega mira, ni bi samo na dnu svih ovih tako plemenitih napora i nastojanja našli na ozračju stihovnu: »Nemirno je naše srce, dok ne počne u Tebi, Gospodine!«

Kršćanstvo, koje donosi čovjeku Bogom objavljenu istinu, koje nepregrešno kroz vjekove čuva nauku Boga-Čovjeka, odgovara radi toga tako jednozstavno, a tako duboko i istinski na postavljeni upit: »Ja svijetu amo zato, da Boga spoznamo, da ga ljubimo, da Mu služimo i tako u nebo dođemo.«

filosofa Pascalai i njegove sestce Jacqueline, Chateaubrianda i Luceje, Mauricce de Guirina i Eugenieje, a čia posljednja pisca poznati su kao katolici, koji su se kroz borbe života uspjeli doznati neopodne vjisme.

Treće je djelo drama »O tje i Damjana«, od detace Sivičana, a poznatima Rodomiku od Damjanu, koji se žrtvovao u njezi gubavaca u dalekoj Aziji. Komad prikazuje naša silta iz njegova života, te se igra u pariskom kazalištu Chailout, u jednoosobno priznanje kritike. — Napomenu čimo još, da je Hebertot a članovima svoga kazališta sudjelovao u izdavanju publikacije hodočulav u Svibnju prošle godine. Claude (rodos g. 1868.) bio je primljen u svečanom sudjelovanju kod sv. Oca, te je svojom suprugom sjedio s jedne strane papakoske prijestolja, a druge su bili Hebertotot glumci, koji su recitirali odlomke Claudeovih djela. Sv. Otac je rasgovarao sa svakim učesnikom i poklonio svakom u posebnu spomen-medalju.

GRENLAND

ko i od medvjede kože i drugog krasnj; košulja se izrađuje od ptičje kože. Čarape od zećeg krasna, pa čak se i lošba gradi od kože morskih stvara, a prozori od providnog crjivja jastih životinja. Morski sisari perajari, rbe, morske ptice, polarni zeć i polarna koka — to je glavna hrana Eskima.

Na krajnjem sjeverozapadu Grenlanda živi grupa Polarnih Eskima. To je najmanji narod na svijetu, jer broji svega 200 duša otprilike. I što je vrlo značajno, ovako mali broj Polarnih Eskima vjekovima se održava na istoj vjisti. Ovaj mali narod živi odajevno od esjedoga svijetla i njegov život proćao je tek prije kratkog vremena američki biolog Ekblaw.

Život im je moguć samo na uskoj pojazu morske obale, gdje more održava nešto bližu klimu. U cijeloj zajednici polarne postojbine Eskima sva živa b'ća uslovljavaju jedna druge, sva žive se jedna od drugih. Cijeli krug života zavisi o hrani, koju more adaji u sebi. Kad je more obilno ribama, Eskimi dobavljaju sebi materijal za život, ali i drugoga živa b'ća od toga zavise. Koć obilja ribe razmnože se u velikom broju morske ptice. Ove ptice daju svojim dubretom zemlju pri obali i omogućuju time razvikat bujne trave preko ljeta. A travom se hrane polarni zeć i jelen. Morskim pticama i njihovim jajima, kao i zercovima, hrani se polarna lisica, čije je kizno tko dragocjeno za Eskima. Meso morskih sisara ishranjuje juga, vjernog pomagača Eskima, bez kojega on ne bi mogao opstati.

Polovinom rujna nastaje ljetovanje i snova zima zateče. A za zimom i neprekidna polarna noć, koja ovljda tjećešni mjeseca i koja zamjenjuje tvojaki dan kratkog blagog ljeta. Pri moru je znatno bliža klima nego u unutrašnjosti otoka.

U zamrznutom krugu života, gdje su dati svi uslovi života za razna b'ća, a sve žive od osnovnog izvora: roca, dišne se očište red koji njima vlada. Gdje koje red znak se, da time ne upravlja, istina je, da privedu svojom zakonomu čini, da sve raste i obnavlja se, provida hranu, odjelo i sve ostalo. No ona je tako uređena i tako radi, jer ju je Ureditelj taja uređio, stavio u njju zakone, da oni sve u proizvode i tako silu svrst održavaju života.

Križ-naš život

Nismo Te htjeli shvatiti, Kriste, kad si nam govorio o koristi stradanja, o ljepoti i sreći duše čiste, kako su u križu sva naša nadanja. Na križu Te dvo rasplela naša zloća, a Ti si nam samo o ljubavi zborio. Križlju je Tvojom oprana naša slobodac od roba si Tvojnoga čovjeka stvorice. Braća smo Tvoja; sineć Tvoji; svojam si smrću na život naš novi rodio; moramo živjeti za Te, jer nismo sami svoji; duše si naše milošću čistem pohodio. U gradima našim božanski život vrijet; daj nam, da istinu ovu pravo shvatimo; nek' nam se duša i kroz srce smije; kad nosić križ u životu patimo!

POVIJESNI RAZGOVORI

Luka: Što to radiš, Pero? Vidim, da mi zadubio u ovu knjigu. Mora da je vrlo zanimljiva.

Pero: Pa i jest, moj Luko! Vrio-ado čitam iz te knjige, jer je to povijest našega naroda. Sada upravo čitam poglavlje o seljačkoj buni Matije Gupeca. Nedavno sam napravila objelotična te velike bune naših seljaka, pa sam zbog toga baš i počeo čitati ove stranice.

Luka: No, pa što kažeš? Jest vidio, kako se loše ponašao seljaci — onaj biskup-han Drasković? Kako je samo osudio Gupeca na užasnu smrt.

Pero: Polako, Luka, Da više listaš po povjerenicima ne bi tako govorio. Po naprijed, Drasković nije nikoga osudio na smrt, jer on nije bio sudac, nego ban, i ako hoćeš, biskup, dakle neke vrste državni poglavar. A da oni ne suđe, nego sudovi, to valja znati. Tako je i Gupeca osudio — a ne ban.

Luka: No valjda ne čaš reći, da on tu nije kriv Gupečovu tragediju?

Pero: Na stvar treba gledati objektivno, a ne već unaprijed zauzeti stav. Meni su za medicinu nijerodavni samo liječnici, a ne recimo, inžinjori. Ovi su mi opet nijerodavni za tehniku, a ne, recimo, liječnici. Tako su mi i za povijest nijerodavni samo povjerenici, a ne, napkladpa.

Luka: Pa što kažu ti tvoji povjerenici?

Pero: Eto vidiš, tako sam seljak, imam u svojoj knjižnici nekoliko knjiga o hrvačtoj povijesti. Gledaj na prvou knjgu. Vidiš, to ti je »Povijest Hrvata« od našeg poznatog povjerenika Klaića.

Luka: Daj, pročitat' mi, što on kaže?

Pero: Što on kaže? Šta će čiti, što kaže povjerenici, a ne naša? Evo:

»Ban Juraj Drasković pregneu je s avom snagom, da u posljednji čas zapriječi protjevanje krvi. Vesprimakovo je biskupa poslao u Beč po dalje naputke, u isti je mah šiljao duhovnike i svjetovnjake k pobunjenim kmetovima, da ih opominu, neka odlože oružje...«

Luka: Dakako, kmetovi neka odlože oružje, da bi ih gospođa mogla još bolje tlačiti?

Pero: Polako, bući strpljiv. Čuj, što dalje kaže Klaić: »Obračje je ban kmetovima, da će za njih porovodati dio njihove zemaljske gospođe, da ih mirno pravdu i poštenje preko njere ne zbrajavaju — vidiš — ban će nadjati moćni kralja, neka se dagnući gospođu svoja podanika tako tlačiti...« Ali sva su banova naprezanja bila uzaludna... Tako vidiš Klaić, jedan od naših najpoznatijih povjereničara!

Luka: Hm, da to je malo drukčije...
Pero: Čekaj, nismo gotovi s Klaićem! Vidi, što pisa dalje: »Plemeniti je ban odljevao, te radio, da spasi seljačke nesretnike. Jesi li čuo, što kaže povjerenici: Plemeniti ban!

Luka: A ja sam dosad uvijek mislio, da je baš Drasković osudio Gupeca na smrt!

Pero: Krivo si malo. Ali, da to vidiš, pročitat' ti u nešto i iz ove knjige. To je Smičklica, također znameniti hrvatski povjereničar. Evo što on kaže: »Razjareni plemići u odlučili okruniti ga razjarenom željom krunom, a ne dakle ban-biskup Drasković!

Luka: A koju ti opet knjigu vadiš? Što ti piše — Ivan Kukuljević Sakelčić?

Pero: Da, i taj je naš povjereničar pismo o istom predmetu. Čitaj: »... a njihov vođa Gabuce beg, u najnovije vrijeme izabran seljačkim kraljem, da je sličan, te da će ga s u d rasiljanom željom kruniti dati...« Da liše opet sud, jer je u to vrijeme sudica vjast bil nezavisan od banake.

Luka: E, što čita knjige, taj zbija nešto zna.

Pero: Da treba čitati knjige! Evo ti još jedno! Čuo si za povjereničara Alidžić? Bio je i on sveučilišni profesor i mikalov »hogomoljac«, pa gledaj, što piše o biskupu Draskoviću: »Sjede se on razjareno za uhvaćene seljake, ali a malim uspjehom!

Luka: Da, za toga sam povjereničara čuo, da je i moj sin kod njega polagao papir i rečao, da se taj čovjek najgoroću razumio u hrvatsku povijest!

Pero: Ako hoćeš, pročitat' ti par

PAPINSKO SVEUČILIŠTE GREGORIANA u Rimu slavi ove godine 400. godišnjicu svoga utemeljenja. God. 1511. ovo je sveučilište osnovao sv. Ignacije Lojolski pod imenom Rimski Institut. Povodom ove proslave sv. Otac je 24. veljače primio u audijenciju profesore i dake ovog znamenitog katoličkog sveučilišta.

U ZADNJIH 25 GODINA naklada katoličke štampice u Sjedinjenim Američkim Državama povisila se za 134%. Prema izvještaju Državne katoličke štampice u Americi naklada katoličkih tjelednika i časopisa iznosila je 1930. god. ukupno 15,200,000 primjeraka. Naklada ovih časopisa i tjelednika 1925. god. iznosila je 6,500,000 primjeraka.

ALBERICO CRESCITELLI, koji je 1900. god. umro mučenikom smrću u Kini, proglašen je blaženim u nedjelju 18. veljače o. g. na svečani način u bazilici sv. Petra. Poslije podne istoga dana, sv. Otac je sise u baziliku, da se pokloni moćima novog blaženika.

SVETI OTAC JE PRIMIO U AUDIJENCIJU 16 veljače članove talijanskog nacionalnog odbora za prijevaz bolesnika u Lour. Članove odbora je preuzeo sv. Ocu kardinal Mons. Mica-

ALFRED NOYES, engleski katolički pjesnik, napisao je nedavno 70 godina života U počast svečara engleski književnici su predjeli svečani banket, kojem je predsjedavao poznati engleski književnik sir Shane Leslie.

KATOLIČKI KNJIZVENICI u Sjedinjenim Američkim Državama proslavili su svoi dan 20. veljače.

SAVEZ ŠVICARSKIH KATOLIČKIH ŽENA prireduje hodočašće u Rim, koje će trajati od 13 do 21. travnja o. g.

U MJESTU BIG FLATS u državi New York osniva se novi benediktinski samostan. Kapela »Kraljice Mirae« će biti prvi objekt, koj će se sagraditi na mjestu, na kojem će se nalaziti samostan. Zak. ne bude sagrađena samostanska crkva, redovnici će stanovati u kućama tamošnjih kolonista. U skladu s redovničkim pravilima sv. Benedikta redovnici će se uzdržavati ručnim radom i obrađivanjem zemljišta.

AUSTRALJSKI PARLAMENT je izglasao zakon o odozju, koji mu je predložio ministar prosvjete. Premn ovome zakonu vjerska pouka će se predavati u svima školama Vjersku obuku će predavati sveučeljni odnosno vjeroispovijesti, koje određuje njihovi vjerski poglavari, a koji dobiju suglasnost od Ministarstva prosvjete. Pohabdan vjerske obuke za učtenike nije obavezan.

SABRANA DJELA francuskog katoličkog romanopisca François Mauriacia (Franson Moriaki) započela su izlaziti kod nakladne kuće Grasset. Poznato je, da je Mauriac napisao prije rata, a i poslije, nekoliko romana i drama, koji su pobudili mnogo pažnje u etjelom katoličkom svijetu.

SIN PREDSEDNIKA savezne nje-mačke republike, Pavao Adenauer, za-ređen je za sveučelika na Svlyčnicu, 2. veljače ove godine, i to katedrali u Kölnu.

BRIGIJSKI KARDINAL PRIMAS odobrio je molbu beigijskih zrakoplova-va, da kao svoju zaštitnicu mogu štova-ti Bl. Djevicu Mariju, na nebo uz-nesenu.

rijeti i iz ove knjige. To ti je »Seljačka buna od Rudolfa Horvata, također profesora povijesti. Gledaj: »Prava sreća bijaše za Hrvatsku (dakle i za seljake, moj Luko!), što je u to vrijeme imala za bana sagrebanog biskupa Jurja Draskovića. Mogao bih ti tako još mnogo toga čitati, ali i to ti je valjda dosta. Dakle, držiš li još uvijek, da je Drasković osudio našeg seljačkog mučenika Matiju Gupeca?

Luka: Ne, jer vidim, da učinjeni o tome govore drukčije. Više ne ču vjero-vati nesretničajima, nego ču uvijek nastojati, da se na sigurnom mjestu uvjerim o istini. E, baš ti hval, moj Pero!

Iz katoličkog svijeta

KOD PEDISET SEDAM KATOLIČKIH I PROTESTANTSKIH ČASOPISA u Sjedinjenim Američkim Državama ustanovljeno je, da je u zadnjih šest godina njihova naklada povisena za 10 do 1200%. Poraš naklade se tumači sve većim zanimanjem za vjerska pitanja.

EGIPAT JE SVEČANO PROSLAVIO 75-godišnjicu osnutka Egipatskog kraljevskog zemljopisnog društva i 23. godišnjicu osnutka egipatskog državnog sveučilišta. Ovoj proslavi je sudjelovao 160 stranih ovcaslava, koje je egipatska vlada pozvala na svečanost. Među uzvanicima je bio i dekan sv. kardinalskog zbora msgr. Tisserant. Egipatska vlada je kardinalu msgru. Tisserantu iskazala najveće počasti. Ova pri-luku je upotrijebile msgr. Tisserant, da obilje sve glavne centre egipatskih katolika. Svuda je bio najsveteljni dočekivan, kako od strane vlasti tako i od strane katolika, a muškarci su sudjelovali u ovim svečanim dočecima. Na Božić po starom kalendaru t. j. 7. siječnja msgr. Tisserant je prisustvovao svečanom pontifikalnoj Misi po kol-sakrom obredu, koja je trajala 4 i pol sa-ta.

SVETI OTAC JE I OVE GODINE uputio dacima katoličkih škola u Sjedinjenim Američkim Državama poziv preko radija, da aktivno sudjeluju u akciji prikupljanja dobrovoljnih darova, koju provode kroz Korizmu američki katolici i korist ratom opustošenih krajeva, naročito pak u korist djece d-ijem svijeta. Govor sv. Oca bio je pre-nosio na cijela radija mreža SAD. U katoličkim školama ove zemlje bili su postavljeni po razredima radio prijemi-nici pak su katolički učitelji, daci i studenti slušali govor sv. Oca u svom školama.

U SRJEDU 8. VELJAČE sv. Otac je primio u generalnu audijenciju broj-ne vjernike iz Europe i Amerike. Među prisutnima se nalazio i jedan odred američkih mornara te brojni parovi mladićenaka. Sv. Otac je prisutnima održao govor na 6 jezika, a zrtim je njima i njihovim čiteljeljima podijelio svoj apostolski blagoslov.

BROJ KATOLIČKIH STUDENATA u Mleziji narasio je zadnjih devet mjeseci od 24 tisuće na 32 tisuće. Mnoge države traže otvaranje novih katoličkih misija i novih škola.

U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA 143 radio postaje prenose t. zv. »katolički sat«. Obzirom na vrlo povoljan prijem, na koji su među pu-blikom našle katoličke emisije, smatra se, da će i ostale 23 radio postaje sistema NBC uskoro uvrstiti u svoj program prenosa emisije »katolički sat«.

SVAKE GODINE prije početka zasjedanja Kongresa održava se u katolič-koj katedrali glavnog američkog raka Washington svečana sv. Misa na ta-kanu, da se isprou Božji blagoslov na rad i odluke američkog predstavnstva. Ove je godine svečano u Misi prisus-tvovalo preko 2.000 osoba, od kojih brojni č. novnici Kongresa, mnogi zastupnici i senatori te članovi diplomat-skog zbora.

U PROSLAVU GODIŠNICE NARODNOG OSLOBODIENJA nadbiskup Meška odsuđuje se sv. Misa na Brnu Križu i na mjestu, na kojem je prije 140 god na vođa liberacionista, sveučelnik Miguel Hidalgo služio zadužnice za poginule. Tom zgodom pjesnice je hodočastila na ovo brdo preko 35.300 vjernika od kojih je njih preko 25.000 primilo sv. Pričest.

ISUOVOŠ O. RIQUET drži i ove godine korizme propovijedi u pariškoj katedrali Notre Dame. Tema je ovogodišnjih njegovih propovijedi »Bo-žja riječ je i danas stvarnost.«

MISA PELTIN, pariski nadbiskup, odlukovan je od francuske vlade Leg-lom Časti u čin oficira za zaslugu.

MADARSKIM BISKUPIMA dao je Sv. Otac ovlasi da mogu dovoliti služen-je u Misi poslije podne. In naveče ne samo nedjeljom i blagdanom nego i u obične dane. Vjernici, koji se žele pričestiti na tim sv. Misama, moraju postiti barem tri sata.

IRSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE bi će u najskorije vrijeme otvoreno u glavnom gradu Dublinu. Sveučilište će se zvati Newmanovo sveučilište na uspomenu velikog engleskog kardinala Newmana. Potreban iznos za osnivanje i uređenje ovoga sveučilišta irski katolici su već skupili.

LAZNI BISKUP U ZATVORU. U Francuskoj je nedavno osuđen neki La-zi. Page zbog toga, što se lažno prikazao za kraljevskog biskupa. Page je došao na ideju, da se prebaci preko granice i u Švicarskoj izmadi novica, prikazujući se za biskupa Tiberjada, a čas opet za misionarskog biskupa na proputanju u Evropi. Lažni je biskup međutim ubrzo rasriskan i za svoj pokušaj prevare dobio je 8 mjeseci zatvora.

KIP MAJKE BOŽJE FATIMSKE, koji je u zadnje vrijeme bio svečano primljen u različnim gradovima Indije, Sina i Malaje, prenos se u Australiji iz grada u grad. Krajem veljače stigao je kip avionom u Melbourne. Na miza-ciklima pratila ga je policija u katedrali. U povorci je bilo 100 automobila. U katedrali je tim povodom du-zvolom Sv. Stolicu odsulažna ponoćna, na kojoj je bio nepregledno mnoštvo vjernika. I po drugu australiskim gradovima je dolazak kipa Majke Božje Fatimske povod za velike vjerske manifesta-cije.

AMERIČKI ČUENJAK DR. BENJAMIN, koji je otkrio u jednoj vrtno bilici nadomestak »krvne plazme«, što je posebno važno za slufajenje njepada atomskom bombom, održava se svojih patentnih prava. To znači, da će se taj lijek moći dobiti razmjerno jeftino i da će biti moguća redovita proizvodnja potrebne količine za 300.000 dolara godišnje. Dr. Benjamin je izjavio da učenjaci ne bi smjeli svoje patenalske smatrati izvorom prihoda i obavezanima, nego da bi se morali odreći svojih patentnih prava.

»MISIJA PARIZA« zove se zajed-nica svećenika, koja si je stavila za posebna zadacu dušobrižništvo među proletarijatom. Ona će sad otvoriti misijsku postaju u Egptu.

GUVERNER DRŽAVE I GRADA SAO PAOLA u Brazilju zabranio je hazardne banke. To su već prije deset godina tražili katolički biskupi pastiorskim pismom, koje je onda o'čto zapisnjenjoro.

KATOLIČKA AKCIJA U PERU izdaje časopis, kojim podvrgava kritici nove knjige i nove filmove. Ova kritika jako utječe na javno mnijenje.

NAŠI POKOJNICI

Don Vice Gabrelé, kanonik u Hvaru, umro 27. veljače 1951. Rođen g. 1874. u Vrbovskoj na Hvaru. Zareden g. 1938. Službovao u raznim mjestima na Braču. U 1912. preuzeo je župu Jelsa, koji je vodio do g. 1936. kad je imenovao kanonikom u Hvaru. Bio je umoran i svet sveučelji. U pastirskoj službi veoma revan i nesebičan i kao takav uživao ljubav i štovanje svlju.

Pokoj mu vjčni darovi, Gospodine!

Don Marko Tabala, umirovljeni župnik, umro je 8. ožujka o. g. u 92. g. života bez agonije, u dubokoj starosti. Rodio se u Vejoj Luci, o Korčula 1859. god. Ondje je i pokopan. Ređen je 1882. Službovao je kao župnik u raznim mjestima dubrovačke biskupije, a najdulje je ostao u Smokvici, a god. 1914. preuzeo je župu Jelsa, koji je vodio do m. j. 1949. i tada neumorno obavljao dušobrižničku službu sve do kraja života. Smrt ga je zatekla upravo kad se vratio s posjeta jednoj bolesnici, koju je ljepovodio. Bio je usoe sveučelji, pun šara i revnosti. Ti, siromahan, skroman i pobojan. Redovito je provodio duševne sate u crkvi, sad-nesen u molitvi pred Sveobranstvom. Uvijek vedar i namjelan. Od mladosti nije joj mena. Blijedno je živio u pobožnoj godinama svoga života. Niše se sramio stajati u redu, da čeka na malo rje. Često je postio. Umro je na glasu svetosti, pa ga je narod smatrao anđelom u ljudskom tijelu. Na sprovodu molio mu se kao Ugodniku Božjem. Počivao u miru. Božjem!